

Η κατανόηση του σκοπού της Σούννας του Προφήτη

Υπό τον Καθηγητή:

Μουχάμμαντ Μ. Τζούμα

Υπουργός των Βακουφίων

Επικεφαλής του Ανωτάτου Συμβουλίου των
Ισλάμικών Υποθέσεων

Μέλος της Ισλαμικής Ακαδημίας Ερευνών

Μετάφραση:

Δρ. Σάκερ Μουσσα

1442 μ.Η / 2021μ.Χ.

Γενικός Αιγυπτιακός Οργανισμός Βιβλίου

ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

ΔΡ. Χάιθαμ Αλί

**Η κατανόηση του σκοπού της
Σούννας του Προφήτη**

:Υπό τον Καθηγητή

Μουχάμμαντ Μ. Τζούμα

Υπουργός των Βακουφίων

Επικεφαλής του Ανωτάτου Συμβουλίου
των Ισλαμικών Υποθέσεων

Μέλος της Ισλαμικής Ακαδημίας Ερευνών

Οι απόψεις που αναφέρονται στο βιβλίο αυτό, δεν εκφράζουν τις απόψεις του Οργανισμού. Εκφράζουν αποκλειστικά τις απόψεις του συγγραφέα.

Όλα τα δικαιώματα διατηρούνται για τον Γενικό Αιγυπτιακό Οργανισμό Βιβλίου. Δεν επιτρέπεται η ανατύπωση ούτε η αντιγραφή σε οποιαδήποτε μορφή, χωρίς γραπτή άδεια από τον Γενικό Αιγυπτιακό Οργανισμό Βιβλίου, ή χωρίς να παραπέμπεται στο συγκεκριμένο βιβλίο.

Πρώτη έκδοση
Γενικός Αιγυπτιακός Οργανισμός Βιβλίου
2021

Σ.Π.235 Ραμσίς
1194, Κουρνίς αλ-Νεϊλ, Ράμλατ Μπουλάκ,
Κάιρο
Τ.Α. 11794
Τηλ. 00202257775109
Φαξ: 0020225764276

Η έκδοση πραγματοποιήθηκε από τον
οικδοτικό Οίκο του Γενικού Αιγυπτιακού
Οργανισμού Βιβλίου

*Εν Ονόματι του Αλλάχ του Παντελεήμονος
και του Πολυφιλεύσπλαχνου*

**«Να ακολουθείτε αυτό που σας διατάζει
ο Απεσταλμένος, κα όταν σας απαγορεύει
κάτι, να μην το κάνετε» (Αλ-Χάσρ, 7)**

*Εν ονόματι του Αλλάχ του Παντελεήμονος και
του Πολυφιλεύσπλαχνου*

Εισαγωγή

Η δόξα ανήκει στον Αλλάχ τον Κύριο του σύμπαντος. Την ειρήνη και την ευλογία Του να έχουν ο Προφήτης μας ο Μουχάμμαντ, όλοι οι προφήτες Του και όλοι όσοι ακλουθούν πιστά την πορεία του.

Υπάρχουν εκείνοι που ασχολούνται μόνο με τα κείμενα επιφανειακά, χωρίς να προσπαθήσουν να καταλάβουν τους σκοπούς τους. Αυτό τους φέρνει σε δυσκολία, διότι δεν μπορούν να κατανοήσουν τους πραγματικούς σκοπούς της σούννας του Προφήτη, που περιέχει σοφία και ηπιότητα.

Αν έχαμε καταλάβει την έννοια της, και έχαμε εξηγήσει στους ανθρώπους τους σκοπούς της, θα είχαμε τότε αλλάξει την κακή εικόνα που δημιουργήσαν οι τρομοκρατικές οργανώσεις.

Ο Αλλάχ να ελεήσει την ψυχή του αλ-Χάσσαν αλ-Μπάσρυ, ο οποίος είπε, «Υπάρχουν άνθρωποι που λατρεύουν, ενώ εγκαταλείπουν την γνώση. Αυτοί απογυμνώνουν τα ξίφη τους ενάντια στην ούμμα του Μούχαμαντ (την ειρήνη και την ευλογία του Αλλάχ να έχει). Αν αναζητούσαν την γνώση, θα τους εμπόδιζε αυαυτό να κάνουν αυτό».

Χρειαζόμαστε έναν φωτισμένο θρησκευτικό λόγο, βασισμένο στην κατανόηση των γενικών σκοπών του αληθινού Ισλά.

Οι επιστήμονες, οι μελετητές και οι ισλαμολόγοι, έχουν υπογραμμίσει την σημασία της κατανόησης των γενικών σκοπών της νομοθεσίας. Είναι η ακριβής

ισορροπία που διέπει τον φετβά και την διαδικασία ανανέωσης του θρησκευτικού λόγου. Οι επιστήμονες επιβεβαίωσαν ότι οι νόμοι έχουν ως κύριο σκοπό να φέρνουν το καλό και να απομακρύνουν το κακό.

Επιβεβαίωσαν επίσης ότι το συμφέρον είναι να διατηρούνται οι σκοποί της Σαρί'α. Πρέπει δηλαδή να διατηρούνται η θρησκεία, η ψυχή, ο νους, το γένος και η περιουσία. Πρέπει να διατηρούνται όλα τα μέσα που εξασφαλίζουν την προστασία των σκοπών αυτών.

Αναμφίβολα, οι γενικοί σκοποί της Σούννας του Προφήτη, ταυτίζονται πλήρως με εκείνους του Ιερού Κορανίου. Κατανοώντας τους σκοπούς της, θα καταλάβουμε τους βασικούς σκοπούς της θρησκείας μας. Η θρησκεία μας κατέχει δικαιοσύνη, έλεος, ηπιότητα και ανθρωπιά. Οι επιστήμονες, παλιά και τώρα, ότι όλα όσα εκπληρούν τους σκοπούς αυτούς είναι από το Ισλάμ. Αν

υπάρχει κάτι που έρχεται αντιμέτωπο με αυτά τα στοιχεία, τότε αντιτίθεται με το ίδιο το Ισλάμ και τους σκοπούς του.

Βλέπουμε πως οι επιστήμονες και οι αξιόλογοι νομολόγοι μας, προσδιορίζουν και πάλι μια σειρά από γενικές αρχές και στόχους, σε μορφή καθολικών κανόνων και παρακλάδων, όπως «οι υποθέσεις έχουν τους σκοπούς τους», και «διατάξεις αλλάζουν σύμφωνα με τις ανάγκες της κάθε εποχής», και «βασική αρχή των όλων των υποθέσεων, είναι να επιτρέπεται το καλό και να απαγορεύεται το κακό». Επίσης «Δεν επιτρέπεται να γίνει το κακό σε κακέναν». «η βλάβη τελειώνει», και «η βλάβη τελειώνει με παρόμοια ή μεγαλύτερη βλάβη» «Αντοχή της προσωπικής βλάβης, για να αποφευχθεί η βλάβη που ενδέχεται να βλάπτει το κοινό συμφέρον». Και «ελαφριά βλάβη αντέχεται, για να αποφευχθεί εκείνη που πλάπτει το κοινό συμφέρον». Επίσης, «το

κοινό συμφέρον προηγείται το ατομικό», και, «να αποφεύγεται το κακό, καλύτερα αντί να γίνει το καλό», και, «όταν υπάρχουν δυο βλάβες, επιλέγεται πάντα εκείνη που φέρνει το ελάχιστο κακό». Και, «Η ταλαιπωρία απαιτεί διευκόλυνση», «Οι ανάγκες επιτρέπουν τα απαγορευμένα», «αυτό που γίνεται για κάποια ανάγκη, πρέπει να είναι περιορισμένο σ' αυτήν». Και, «η καχυποψία δεν ματαιώνει την βεβαιότητα».

Κάθε υπόθεση που μετατρέπεται από την δικαιοσύνη στην αδικία, από το έλεος στο αντίθετό του, από την σοφία στην επιπολαιότητα», αυτά δεν αποτελούν κακένα στοιχείο της Σαρί'α.

Πρέπει να υπάρχει μια πιο σύγχρονη ανάγνωση για την σούννα, που λογαριάζει και τους σκοπούς και να ταυτίζεται με το γενικό πνεύμα της εποχής. Έτσι, μπορεί η σούννα να δώσει στους ανθρώπους άλλες ερμηνείες, μακριά από εκείνες που

τους βλάπτουν. Διότι η λανθασμένες ερμηνείες, οδήγησαν πολλούς ανθρώπους να απομακρύνονται από την θρησκεία.

Σε αυτό το πλαίσιο, αυτό το βιβλίο έρχεται να ανοίξει την πόρτα σε νέες αναγνώσεις και ερμηνείες της Σούννας του Προφήτη. Αυτές οι ερμηνείες και οι αναγνώσεις, γίνονται υπό την επίβλεψη εξειδικευμένων μελετητών και νομολόγων, λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες και τις αλλαγές του καιρού, του τόπου, των συνθηκών και των ανθρώπων. Έχοντας κατά νου επίσης εκείνο που οι ισλαμολόγοι και οι νομικοί επιβεβαίωσαν, ότι δηλαδή ο φετφάς μπορεί να αλλάξει σύμφωνα με τον χρόνο, τον τόπο, και τις συνθήκες των ανθρώπων. Μπορεί δηλαδή εκείνο που επιτρεπόταν σε κάποια εποχή, να απαγορεύεται μετά σε άλλη εποχή, αν το απαιτεί ανάγκη. Μπορεί να εκδοθεί ένας φετφάς σε μια εποχή, και να αλλάξει σε άλλη εποχή λόγω των συνθηκών. Όλα

αυτά όμως πρέπει να γίνουν στο πλαίσιο της Σαρί'α, και να ταυτίζονται με την Σαρί'α.

Προσπαθώ να παρουσιάσω ορισμένα πρότυπα που μπορούν να εφαρμόζονται για την σύγχρονη ανάγνωση του κειμένου του Προφήτη, προσπαθώντας να διαφωτίσω την πορεία για να προετοιμάσεται ο δρόμος για περαιτέρω μελέτες προς την κατεύθυνση αυτή. Τουλάχιστον να επιστήσουμε την προσοχή στην ανάγκη για σκέψη και συνειδητοποίηση, όταν διαβάζουμε τα κείμενα της Σούννας του Προφήτη. Πρέπει να διακρίνουμε ανάμεσα στο ίδιο το κείμενο και τις ερμηνείες που γράφτηκαν πάνω σε αυτό. Δεν προσθέτουμε στην ερμηνεία των κειμένων καμία αγιότητα, και δεν αντιμετωπίζουμε το μεταβλητό σαν σταθερό.

Ελπίζω ότι έχω εκπληρώσει την πρόθεσή μου και ότι συνέβαλα στην

ανάδειξη ενός από τα σημαντικότερα ζητήματα της αναθεώρησης του θρησκευτικού λόγου.

Η ευχαρίστηση του Αλλάχ είναι ο υπέρτατος σκοπός μας, και από εκείνον ζητούμε την βοήθεια.

Υπουργός των Βακουφίων
Δρ. Μουχάμμαντ Μ. Τζούμ'α
Επικεφαλής του Ανατάτου Συμβουλίου
των Ισλάμικών Υποθέσεων
Μέλος της Ισλαμικής Ακαδημίας Ερευνών

Πρώτο κεφάλαιο

Η αναφορά του Κορανίου στον Προφήτη (ΕΕΑΕ)

Η αναφορά του Κορανίου στον Προφήτη (ΕΕΑΕ)

Το Κοράνι αναφέρεται ενδεικτικά στον Προφήτη, και αυτές οι αναφορές που κάνει δείχνουν την θέση του, την ηθική και πολλά από τα χαρακτηριστικά του (την ειρήνη και την ευλογία του Αλλάχ να έχει). Σημειωτέον είναι αυτό το κορανικό εδάφιο, «Σε στείλαμε ως έλεος για όλα τα δημιουργήματα»⁽¹⁾, επίσης «Και η Μεγαλοψυχία του Αλλάχ είναι εκείνη που σε κάνει να φέρεσαι με καλωσύνη απέναντί τους, γιατί αν ήσουν αυστηρός και σκληρόκαρδος, θα είχαν απομακρυνθεί από κοντά σου. Συγχώρησέ τους και ζήτησε την άφεση των αμαρτιών τους και συμβουλέψου τους στις διάφορες

(1) Αλ-Ανμπιά, 107.

υποθέσεις, και όταν αποφασίσεις για κάτι, τότε βάλε την πίστη σου στον Αλλάχ.

Είναι βέβαιο ότι ο Αλλάχ αγαπάει εκείνους που αφήνουν τις υπόθέσεις τους στα χέρια Του»⁽¹⁾. Και, «Είναι βέβαιο ότι ένας Απεσταλμένος σας ήρθε από την δική σας την φυλή. Και θέλει να ευδοκιμήσετε. Είναι επιεικής και φιλεύσπλαχνος προς τους πιστούς».⁽²⁾ Και, «Και να γνωρίζετε ότι ανάμεσά σας είναι ο Απεσταλμένος του Αλλάχ. Αν υποχωρούσε και συμμορφωνόταν με τις επιθυμίες σας στα διάφορα θέματα, θα δημιουργούσατε ενοχές για τον εαυτόν σας. Ο Αλλάχ σας ενέπνευσε την αγάπη για την πίστη και την έκανε όμορφη για να γοητεύει την καρδιά σας».⁽³⁾ Ο Αλλάχ επαινεί τον Προφήτη του λέγοντας στο Κοράνι, «Και δεν λέει τίποτα από τον εαυτόν του»⁽⁴⁾, και

(1) Αλ Ιμράνι, 159.

(2) Αλ-Ταούμπα, 128.

(3) Αλ-Χουτζουράτ, 7.

(4) Αλ-Νατζμ, 3.

«Δεν περιπλανήθηκε ποτέ ο σύντροφός σου»⁽¹⁾. Ο Αλλάχ επαινεί επίσης το έθος του Προφήτη, «Εσύ κατέχεις υψηλές ηθικές αρετές»⁽²⁾. Επίσης, «Αληθινά, ο Προφήτης του Αλλάχ είναι ένα θαυμαστό παράδειγμα για όποιον φοβάται τον Αλλάχ και την εσχάτη ημέρα και θυμάται συχνά τον Αλλάχ»⁽³⁾. Και, «Σου ανοίξαμε το στήθος»⁽⁴⁾. Επίσης, «Εμείς σου δώσαμε την λαμπρή νίκη. Για να συγχωρήσει ο Αλλάχ τις παλιές και τις μελλοντικές αμαρτίες σου, και για να ολοκληρώσει την χάρη Του, και να σε καθοδηγήσει στον σωστό δρόμο»⁽⁵⁾.

Αναφέρει επίσης, «Εκείνοι που ορκίζονται υποταγή σε σένα, ορκίζονται υποταγή στον Αλλάχ. Το χέρι του Αλλάχ

(1) Αυτόθι, 17.

(2) Αλ-Κάλαμ, 4.

(3) Αλ-Αχζάμπ, 21.

(4) Αλ-αρχ, 1.

(5) Αλ-Φατχ, 1- 2.

είναι τοποθετημένο επάνω στα χέρια τους. όποιος λοιπόν παραβιάζει τον όρκο του, θα χαθεί, και εκείνος που τηρεί την συμφωνία που έχει κάνει με τον Αλλάχ, Εκείνος θα του δώσει μια θαυμάσια ανταμοιβή»⁽¹⁾.

Το Κοράνι αναφέρεται επίσης στους ανθρώπους εκείνους που ύψωσαν την φωνή τους μιλώντας στον Προφήτη, «Ω εσείς που πιστεύετε, μην υψώνετε την φωνή σας επάνω από την φωνή του Προφήτη, και μην του μιλάτε με την ένταση της φωνής που χρησιμοποιείτε μεταξύ σας, γιατί τα έργα σας θα εκμηδενισθούν χωρίς να το καταλάβετε».⁽²⁾

Επαίνεσε το Κοράνι τους ανθρώπους που χαμηλώνουν τον τόνο της φωνής τους μιλώντας στον Προφήτη, «Όσοι χαμηλώνουν την φωνή μπροστά στον

(1) Αυτόθι, 10.

(2) Αλ-Χουτζουράτ, 2.

Απεσταλμένο του Κυρίου, είναι εκείνοι των οποίων τις καρδιές θα εξαγνίσει ο Αλλάχ, και θα είναι ευσεβείς. Αυτοί θα έχουν συγχώρηση και σπουδαία αμοιβή».⁽¹⁾ Τονίζει επίσης ο Αλλάχ στο Κοράνι, ότι η παρουσία του Προφήτη ανάμεσα στον λαό του, ήταν ασφάλεια για τους ανθρώπους εκείνους, «ο Αλλάχ δεν θα τους τιμωρήσει όσο εσύ βρίσκεσαι ανάμεσά τους, και δεν θα τους τιμωρήσει ενώ εκείνοι ζητούν συγχώρηση».⁽²⁾

Αναφέρει το Κοράνι επίσης εκείνο που είπε ο Αβραάμ (ΕΕΑΕ), «Θεέ μου έχουν περιπλανήσει πολλούς ανθρώπους. Όποιος με ακολουθήσει τότε ανήκει σε μένα, και όποιος αρνείται, τότε Εσύ είσαι Συγχωρητής και Πολυφιλεύσπλαχνος».⁽³⁾ Αναφέρει επίσης αυτό που είπε ο Ιησούς

(1) Αυτόθι, 3.

(2) Αλ-Ανφάάλ, 33.

(3) Ιμπραχίμ, 36.

«Αν τους τιμωρήσεις είναι δούλοι Σου, και αν τους συχωρήσεις, τότε Εσύ είσαι ο Παντοδύναμος και ο Πάνσοφος»⁽¹⁾.

Σημειωτέον είναι το γεγονός ότι ο Προφήτης (ΕΕΑΕ), έψωσαν τα χέρια του παρακαλώντας τον Αλλάχ, λέγοντας «Θεέ μου η ούμμα μου... η ούμμα μου και έκλαψε. Τότε διέταξε ο Αλλάχ τον Γαβριήλ να πάει στον Προφήτη, λέγοντάς του «Ω Γαβριήλ, πήγαινε στον Μουχάμμαντ- και ο Αλλάχ γνωρίζει- και ρώτα τον για τον λόγο που τον έκανε να κλάψει. Τότε τον ρώτησε ο Βαβριήλ (ΕΕΑΕ), και του είπε ο Προφήτης. Τότε ο Αλλάχ είπε στον Γαβριήλ, να πας στον Μουχάμμαντ και να του πεις: Θα σε ικανοποιήσουμε για την ούμμα σου, και δεν θα σε στεναχωρήσουμε».⁽²⁾ Το Κοράνι τονίζει για το θέμα αυτό, «Και θα σου δώσω το Θεός σου μέχρι να ικανοποιηθείς».⁽³⁾ Τίμησε ο Αλλάχ τον Προφήτη του,

(1) Αλ-Μα'ίντα, 118.

(2) Sahih Muslim, Kitab al-Iman, Baab

(3) Αλ-Ντούαα, 5.

αποκαλώντάς τον (προφήτης και απεσταλμένος), σε σχέση με τους άλλους προφήτες που τους καλές με τα ονόματά τους. σημείο αναφοράς είναι το εν όγω εδάφιο, «Και είπαμε, «Ω Αδάμ μένετε εσύ και η γυναίκα σου στον παράδεισο».⁽¹⁾ «Και ελέχθη, «Ω Νώε, αποβεβάσου με ειρήνη και να έχεις ευχές Μας, και εσύ και εκείνοι που είναι μαζί σου»⁽²⁾. Είπε επίσης ο Θεός, «Ω Αβραάμ υπάκουσες σ' αυτό που είδες στο όνειρό σου»⁽³⁾, και «Ω Δαβίδ σε ορίσαμε διάδοχο στην γη»⁽⁴⁾, και «Ω Μωυσή, Εγώ είμαι ο Κύριός σου! Βγάλε τα υποδέματά σου, σιότι βρίσκεσαι στο Άγιο Όρος Τουαά»⁽⁵⁾, επίσης, «Ω Ζαχαρία, σου αναγγέλλουμε το καλό νέο ότι θα έχει έναν υιό που ονομάζεται Γιάχια».⁽⁶⁾ Και «όταν

(1) Αλ-Μπάκαρα, 35.

(2) Χούντ, 48.

(3) Αλ-Σααφάτ, 2.

(4) Σάατ, 26.

(5) Τάχα, 12.

(6) Μάριαμ, 7.

είπε ο Αλλάχ, «Ω Ιησού Γιέ της Μάριαμ, θυμήσου τις εύνοιές Μου, που έδωσα σε σένα και στην μητέρα σου».⁽¹⁾

Όταν όμως πρόκειται να απευθυνθεί τον λόγο Του στον Προφήτη του τον Μουχάμμαντ, χρησιμοποίησε ο Αλλάχ τους όρους (Προφήτης – Απεσταλμένος). Αναφέρουμε ενδεικτικά, «Ω Απεσταλμένε, να μεταφέρεις αυτό που σου αποκαλύπτει ο Κύριός σου»⁽²⁾, και «Ω Προφήτα, σε στείλαμε ως μάρτυρας και για να αναγγείλεις χαρμόσυνα νέα, και για να προειδοποιήσεις».⁽³⁾ Και, «Ω σκεπασμένε, να κάνεις λατρεία την νύχτα, εκτός λίγο. Να το κάνεις αυτό για την μισή νύχτα ή λίγο από το μισό».⁽⁴⁾ Να δοξάζεις τον Κύριό σου.

Ο Αλλάχ αποκάλεσε τον Προφήτη **ΤΟΥ ΜΕ** το όνομά του μόνο για να τον τιμήσει και να

(1) Αλ-Μα'ίντα, 110.

(2) Αυτόθι, 67.

(3) Αλ-Αχζάμπ, 45.

(4) Αλ-Μουζζάμμελ, 1-3.

επιβεβαιώσει ότι είναι Απεσταλμένος του, «ο Μουχάμμαντ ο Απεσταλμένος του Αλλάχ και οι πιστοί μαζί του, σκληροί απέναντι στους άπιστους, και μεταξύ τους έχουν ηπιότητα».⁽¹⁾ Και είπε, «Ο Μουχάμμαντ, δεν είναι τίποτα παραπάνω από έναν Προφήτη, όπως όλοι οι άλλοι προφήτες που προηγήθηκαν»⁽²⁾. Ο Αλλάχ πήρε την υπόσχεση του Προφητών για να πιστέψουν στην αποστολή του Προφήτη, «Και όταν πήρε ο Αλλάχ την υπόσχεση των Προφητών, λέγοντάς τους, «Θα τον πιστεύετε και θα τον υποστηρίξετε; Υπόσχεστε αυτό και ορίζεστε; Είπαν, «υποσχόμαστε. Τους είπε, «Να είστε μάρτυρες και Εγώ είμαι Μάρτυς μαζί σας»⁽³⁾. Ο Αλλάχ έκανε την αποστολή του Προφήτη Μουχάμμαντ για όλα τα

(1) Αλ-Φατχ, 26.

(2) Αλ Ιμράν, 144.

(3) Αυτόθι, 81.

δημιουργήματα, «Σε στείλαμε για όλη την ανθρωπότητα».

Σημειωτέον είναι το γεγονός ότι ο Προφήτης (ΕΕΑΕ), είναι η παράκληση του Αβραάμ και είναι η αναγγελία του Ιησού. Είπε ο Προφήτης, «είμαι η πρόσκληση του πατέρα μου Αβραάμ, και αναγγελία του Ιησού στον λαό του, και είμαι το όνειρο της μητέρας μου που είδε στο όνειρό της ένα φως που φώτισε τα κάστρα του Σαάμ».⁽¹⁾ Είπε επίσης ο Αβραάμ, «Θεέ μου στείλε τους έναν Απεσταλμένο από την φυλή τους, που τους υπαγορεύει τα εδάφια Σου και τους διδάσκει το Βιβλίο και την σοφία, και να τους εξαγίσει. Εσύ είσαι ο Πανίσχυρος και ο Πάνσοφος».⁽²⁾

Είπε επίσης, «Ω λαέ του Ισραήλ! Είμαι Απεσταλμένος του Αλλάχ σε σας,

(1) Ahma, Musnad, (28/ 395), χαντίθ αριθ. (17163), εκδ. Mua'ssasat al-Resalah.

(2) Αλ-Μπάκαρα, 129.

και διαβεβαιώνω αυτό που αναφέρει η Τορά. Σας αναγγέλλω ότι μετά από μένα θα έρθει ένας Απεσταλμένος που ονομάζεται Άχμαντ. Όταν τους έφερε τα σημάδια, είπαν ότι είναι επιδέξιος μάγος»⁽¹⁾. Είπε επίσης, «και την νύχτα να κάνεις προσευχή ως ναφίλα, με την ευχή να σε έχει ο Αλλάχ σε μια ξεχωριστή και κορυφή θέση».⁽²⁾ Ο Αλλάχ επίσης ευλογεί τον Προφήτη τονίζοντας, «ο Αλλάχ και οι Άγγελοί Του ευλογούν τον Προφήτη. Ω εσείς οι πιστοί, να τητήσετε ευλογία και ειρήνη για τον Προφήτη».⁽³⁾ Επίσης, «Και να παρακαλήσεις τον Θεό για αυτούς, διότι η παρακλήσεις σου θα τους φέρουν γαλήνη. Ο Αλλάχ είναι ακούει και γνωρίζει τα πάντα».⁽⁴⁾

Είπε ο Προφήτης, «όταν ακούτε τον Μουάδινη, τότε να επαναλαμβάνετε αυτό

(1) Αλ-Σαφ, 6.

(2) Αλ-Ισραά, 79.

(3) Αλ-Αχζάμπ, 56.

(4) Αλ-Ταοάμπα, 103.

που. Να ζητήσετε ευλογίες για μένα, διότι όποιος ζητήσει ευλογία για μένα, του δίνει ο Αλλάχ δεκαπλάσια. Ζητήστε από τον Αλλάχ να μου επιτρέψει την μεσολλάβηση, διότι είναι μια θέση στον παράδεισο, που την χαρίζει ο Αλλάχ σε κάποιον από τους δούλους του και εύχομαι να είμαι εγώ. Όποιος ζητήσει την μεσολλάβη για μένα θα μεσολαβήσω για αυτό την ημέρα της κρίσεως».⁽¹⁾

(1) Sahih Muslim, kitab al-Slah, bab istiḥbab al-Qaul mithl qaul al-muazin liman sami'ahu, αριθ. Χαντίθ, (384).

Δεύτερο κεφάλαιο

Η αξία της Σούννας του Προφήτη και η χρήση της ως επιχειρηματολογία

Η αξία της Σούννας του Προφήτη και η χρήση της ως επιχειρηματολογία

Όταν μιλάμε για την σούννα του Προφήτη, μιλάμε τότε για την δεύτερη πηγή της νομοθέτησης, σ' αυτό συμφωνούν όλοι οι νομολόγοι. Ο Αλλάχ διατάζει τους πιστούς να υπακούσουν τον Προφήτη, το Κοράνι υπογραμμίζει, «Ω εσείς που πιστεύετε να υπακούτε τον Αλλάχ και τον Απεσταλμένο του και τους άρχοντές σας. Και αν διαφωνείτε γύρω από κάποιο θέμα να ζητήσετε συμβολές στο Βιβλίο του Αλλάχ και στην σούννα του Προφήτη του αν πιστεύετε στον Αλλάχ και στην ημέρα της κρίσεως. Αυτό είναι καλό, και έχει την πιο καλή ερμηνεία».⁽¹⁾ Και «να υπακούτε στον Αλλάχ και στον Απεσταλμένο του

(1) Αλ-Νισαά, 59.

για να σας ελεήσει».⁽¹⁾ Επίσης, «πες τους: «Να υπακούτε στον Αλλάχ και στον Απεσταλμένο Του», και αν αρνηθούν τότε ο Αλλάχ δεν αγαπάει τους άπιστους».⁽²⁾ Επίσης, «Όποιος υπακούει στον Προφήτη υπακούει στον Αλλάχ. Και όποιος αρνείται, τότε δεν σε στεύλαμε παρατηρητή πάνω τους».⁽³⁾ Είπε επίσης, «όποιος υπακούει στον Αλλάχ και στον Απεσταλμένο του, τότε θα είναι μαζί με αυτούς που τους ευνοεί ο Αλλάχ τους προφήτες δηλαδή τους πιστούς και τους μάρτυρες, και αυτή είναι η καλύτερη συντροφιά. Αυτή είναι χάρη του Αλλάχ, και ο Αλλάχ είναι παντογνώστης».⁽⁴⁾ «Και όποιος υπακούει στον Αλλάχ και τον Απεσταλμένο του, θα έχει μεγάλο κέρδος».⁽⁵⁾

(1) Αλ-Ιμράν, 132.

(2) Αυτόθι, 32.

(3) Αλ-Νισαά, 80.

(4) Αυτόθι, 69- 70.

(5) Αλ-Αχζάμπ, 71.

Επίσης αναφέρει, «Να υπακούτε σ' αυτό που σας δίνει ο Προφήτης, και να απομακρυνθείτε από εκείνο που σας απαγορεύει».⁽¹⁾ Το Κοράνι επιβεβαιώνει ότι πρέπει να γίνεται κρίση με βάση του Θεϊκού νόμου. «Μα τον Κύριό σου δεν πιστεύουν μέχρι να σε κάνουν να κρίνεις στις υποθέσεις διαφωνίας τους».⁽²⁾ προειδοποιεί επίσης ο Αλλάχ τους ανθρώπους να αρνηθούν να υπακούσουν στον Προφήτη. Το Κοράνι αναφέρει, «Και να προσέχουν εκείνοι που παραβιάζουν τις διαταγές του, διότι μπορεί να πάθουν συμφορά ή και βάνουσο βάσανο».⁽³⁾ Λέει επίσης, «Ω εσείς που πιστεύετε να υπακούτε στον Αλλάχ και στον Απεσταλμένο του, και να μην ματαιώστε τις πράξεις σας».⁽⁴⁾ Λέει επίσης ο Αλλάχ, «Ω εσείς που πιστεύετε να υπακούτε

(1) Αλ-Χασρ, 7.

(2) Αλ-Νισαά, 65.

(3) Αλ-Νούρ, 63.

(4) Μουχάμμαντ, 33.

στον Αλλάχ και στον Απεσταλμένο του. Να μην απομακρυνθείτε από αυτόν ούτε να ανυπακούτε. Να μην είστε όπως εκείνοι που λένε υπακούμε ενώ δεν υπακακούν».⁽¹⁾ Επίσης, τονίζει το Κοράνι, «όποιος δεν υπακούει στον Αλλάχ και τον Απεσταλμένο Του, θα περιπλανηθεί».⁽²⁾ και, «Όποιος δεν υπακούει στον Αλλάχ και τον Απεσταλμένο του, και παραβιάζει τα όρια Του, θα τον ρίχνει στην φωτιά όπου θα παραμένει αιωνίως, και θα έχει ταπεινωτική τιμωρία»⁽³⁾ επίσης, «Όποιος δεν υπακούει στον Αλλάχ και τον Απεσταλμένο του, θα μπει στην κόλαση, όπου θα παραμένει αιωνίως».⁽⁴⁾

Ο Αλλάχ τονίζει ότι όλα όσα έλεγε ο Προφήτης είναι έμπνευση, όπως αναφέρει το Κοράνι, «Μα τον άστρο που πέφτει, δεν

(1) Αλ-Ανφάάλ, 20- 22.

(2) Αλ-Αχζάμπ, 36.

(3) Αλ-Νισαά, 14.

(4) Αλ-Τζιν, 23.

περιπανήθηκε ο σύντροφός σας και δεν λέει τίποτα που επιθυμεί. Αυτό που λέει είναι λόγια που εμπνέεται».⁽¹⁾ Το Κοράνι αναφέρει επίσης, «Ω εσείς που πιστεύετε να υπακούτε στον Αλλάχ και στον Απεσταλμένο, όταν σας καλεί σας αυτό που σας παρέχει ζωή. Να γνωρίζετε ότι ο Αλλάχ γνωρίζει το τι κρύβει ο άνθρωπος στην καρδιά του, και ότι θα ξαναγυρίσετε σ' Αυτόν»⁽²⁾. η υπακοή στον Απεσταλμένο του Αλλάχ είναι μια πράξη που ευχαριστεί τον Αλλάχ, και είναι ένας λόγος που συγχωρούνται οι αμαρτίες του ανθρώπου. Το Κοράνι τονίζει, «Πες: «Αν αγαπάτε τον Αλλάχ, τότε να με ακολουθήσετε για να σας αγαπήσει ο Αλλάχ και να σας συγχωρήσει όλες σας τις αμαρτίες. Ο Αλλάχ είναι Συγχωρητής και Παντελεήμων».⁽³⁾

(1) Αλ-Νατζμ, 1- 4.

(2) Αλ-Ανφάάλ, 24.

(3) Αλ Ιμράν, 31.

Άξιον αναφοράς είναι αυτό που ο Προφήτης τονίζει, «Αν δεν σας εξηγώ, τότε να με αφήσετε. Διότι καταστράφηκαν οι άνθρωποι που έζησαν πριν από σας επειδή ρωτούσαν πολλά και διαφωνούσαν με τους προφήτες τους. αν σας απαγορεύω κάτι, τότε μην το κάνετε. Και αν σας διατάζω να κάνετε κάτι, τότε κάντε ό,τι μπορείτε».⁽¹⁾ Τονίζει επίσης, «Όλοι οι πιστοί στην ούμμα μου θα μπουν στον παράδεισο, εκτός από εκείνον που θα αρνηθεί. Τον ρώτησαν: «και ποιος αρνείται;», απάντησε, «Όποιος με υπακούει, μπαίνει στον παράδεισο, και όποιος δεν με υπακούει, εκείνος είναι που αρνείται».⁽²⁾ Αφηγήθηκε επίσης ο ιμπν Αμπάς ότι ο Προφήτης του Αλλάχ είπε, «ω άνθρωποι! Σας άφησα δυο πράγματα, που αν τα ακολουθείτε δεν θα περιπλανωθείτε,

(1) Al-Buchari, Sahih, kitab al-Itisam bil-Suanna, bab, al-Iqtidaa bi sunan Rasul Allah, αριθ. Χαντίθ (7288), επιμ. Μουχάμμαντ Ζουχάιρ Νασίρ, εκδ. Tauq al-Najah, 1422.

(2) Αυτόθι, αριθ. Χαντίθ, (7280).

το Βιβλίο του Αλλάχ και την σούννα του Απεσταλμένου του».⁽¹⁾ Ο αλ-Ιρμπάντ ιμπν Σαρίγια, αφηγήθηκε ότι, ο Προφήτης είπε, «Σας συστήνει να φοβάστε τον Αλλάχ, και να υπακούτε ακόμα και αν σας κυβερνάει ένας δούλος κατάμαυρος. Όποιος θα έρθει μετά από μένα, θα δει πολλές διαφωνίες. Να ακολουθείτε την σούννα μου και τις πράξεις των χαλίφηδων. Να απομακρυνθείτε από τις αιρέσεις, διότι η αίρεση είναι περιπλάνηση, και η περιπλάνηση οδηγεί στην κόλαση».⁽²⁾ Είπε επίσης ο Προφήτης, «Όποιος αρνείται να ακολουθήσει την σούννα μου, δεν μου ανήκει».⁽³⁾ Είπε ο Προφήτης επίσης,

-
- (1) Al-Hakim Al-Mustadrak ala al-Sahihain,, 1/17, αριθ. Χαντίθ (318), Βηρυτός.
(2) Abu Dawud, al-Sunan, Bab fi luzum al-Sunna, αριθ. Χαντίθ (4607), επιμ. Μουχάμμαντ Μούχιτε, εκδ. Al-Maktaba al-Asryiah.
(3) Al-Buchari, Sahih, kitab al-Nikah, bab al-Targheeb fi al-Nikah, αριθ. Χαντίθ (5063), και Muslim, Sahih, kitab al-Nikah, bab Istihbaab al-Nikah liman Taqat Nafsuh ilayh wawajada mu'anah, αριθ. Χαντίθ (1401).

«Όποιος με υπακούει, υπακούει στον Αλλάχ, και όποιος δεν με υπακούει δεν υπάκούει και στον ίδιο τον Αλλάχ».⁽¹⁾ Ο ιμπν Αμπας είπε τια εδάφια αποκαλυφθηκαν όπου αναφέρει «να υπακούτε στον Αλλάχ και στον Απεσταλμένο του⁽²⁾», όποιος υπακούει στον Αλλάχ και δεν υπακούει στον Προφήτη, δεν είναι αποδεκτή η υπακοή του. Και, «να τηρείτε την προσευχή και να δίνετε ελεημοσύνη»⁽³⁾, και όποιος προσεύχεται και δεν δίνει ελεημοσύνη δεν είναι αποδεκτή η προσευχή του. Και «ευχαρίστησε Εμένα και τους γονείς σου».⁽⁴⁾ Έτσι όποιος ευχαριστεί τον Αλλάχ και δεν ευχαριστεί τους γονείς, δεν γίνονται αποδετές οι ευχαριστίες. Ο Προφήτης είπε

(1) Al-Buchari, Sahih, kitab al-Ahkaam, bab, Qaulu Allah ta'ala "wa ati'u Allah wa Rasuluh...", αριθ. Χαντίθ, (7137), και Muslim, Sahih, kitaab al-Imarah, bab wujub Ta'at al-Umaraa fi ghair Ma'syiah, αριθ, χαντίθ, (1835).

(2) Αλ-νισαά, 59.

(3) Αλ-Μπάκαρα, 43.

(4) Λουκμάν, 14.

για να ευχαριστήσουμε τον Αλλάχ, πρέπει να ευχαριστήσουμε τους γονείς, και αυτό που στεναχωρεί τους γονείς, στεναχωρεί και τον Αλλάχ». ⁽¹⁾ Ο ιμπν Ράτζαμπ αλ-Χανμπάλυ ⁽²⁾ αφηγήθηκε ότι ο Άχμαντ ιμπν Χάνμπαλ είπε, «τρια χαντίθ προσδιορίζουν το βασικό πλαίσιο του Ισλάμ, πρώτο το χαντίθ του Όμαρ, «οι πράξεις γίνονται σύμφωνα με το υποδυνείδητο», δεύτερον το χαντίθ της Αϊσσα, «Όποιος προσθέτει κάτι στην θρησκεία μας που δεν είναι από την θρησκεία, τότε αυτό δεν είναι αποδεκτό. Και το χαντίθ του αλ-Νου΄μάν ιμπν Μπασίρ, «Το χαλάλ είναι φανερό και το χαράμ είναι φανερό». ⁽³⁾ ο Άμπου

(1) Al-Baihaqi, Shu'ab al-Iman, 6/ 177, bab fi berr al-Wali-dayn, ιθ. Χαντίθ (7830), dar al-Kutub al-Ilmyiah, Βηρυτός.

(2) Είναι ο άμπου αλ-Φάρατζ Αμπντουλραχάμ ιμπν Αχαμντ, είναι γνωτός ως ιμπν Ράτζαμπ αλ-Χανμπάλυ. Γεννήθηκε το 736 μ.Η. στην Βαγδάτη. Από τα πιο σημαντικά του έργα, Τζάμε αλ-Χαντίθ και Λαταί'φ αλ-Μα'arif. Πέθανε στον Δαμασκό το 795 μ.Η.

(3) Ibn Rajab al-Hanbaly, Jam'ie al-Ulum wa al-Hikam, 1/ 61, daral-Ma'rifah, βηρυτός.

Νταούνταλ-Σατζεστάνυείπε, «η νομολογία προσδιορίζεται από πέντε χαντίθ, «το χαλάλ είναι φανερό και το χαράμ είναι φανερό», και «Δεν επιτρέπεται να πράπτει ένας άνθρωπος ούτε να βλάπτεται», «οι πράξεις που γίνονται βασίζονται στο υποσυνείδητο», «η θρησκεία απαιτεί συμβουλές», «να απομακρυνθείτε από εκείνο που σας απαγόρευσα» και «να κάνετε ό,τι μπορείτε από εκείνο που σας διέταξα».⁽¹⁾

Εκείνος που υπονομεύει την σούννα και την χρήση της ως επιχειρηματολογία, είναι άδικος και δεν έχει καμία ισχύ η άποψή του. Οι νομολόγοι κρίνουν ομόφωνα ότι η σούννα είναι η δεύτερη πηγή της νομοθέτησης, γι' αυτό υπάρχει μεγάλο ενδιαφέρον για αυτή. Κάποιοι άνθρωποι, που δεν κατανοούν την σούννα, επιμένουν μόνο στην επιφανειακή ερμηνεία των

(1) Αυτόθι, σ. 62.

κειμένων, και αυτό οδήγησε σε κατάσταση ακινησίας για πολλά ζητήματα. Γι' αυτό θεωρούμε απαραίτητο να αναφεθούμε στους σκοπούς της σούννας.

Αναμφίβολα, η Σούννα ερνημεύει το Κοράνι, «Σου στείλαμε την επυνθύμιση (Κοράνι), για να εξηγήσεις στους ανθρώπους αυτό που αποκαλύθηκε για εκείνους».⁽¹⁾ Και, «ο Αλλάχ σου αποκάλυψε το Βιβλίο και την σοφία, και σου έμαθε αυτό που δεν γνωρίζει. Είναι μεγάλη η χάρη του Αλλάχ που σου κάνει».⁽²⁾ Επίσης, «να θυμάστε τις εύνοιες του Αλλάχ που σας χάρισε, και σας αποκάλυψε το Βιβλίο και την σοφία, για να σας προειδοποιήσει με αυτά. Να φοβάστε τον Αλλάχ, και να γνωρίζετε ότι ο Αλλάχ είναι Παντογνώστης».⁽³⁾ Και, «Να θυμηθείτε αυτά που υπαγορεύονται στα

(1) Αλ-Ναχλα, 44.

(2) Αλ-Νισα, 44.

(3) Αλ-Μπάκαρα, 231.

σπίτια σας από τα εδάφια του Αλλάχ και την σοφία. Ο Αλλάχ γνωρίζει τα πάντα»⁽¹⁾.

Ο αλ-Χάσαν αλ-Μπάσυρ και ο αλ-Σαφίε και άλλοι αναφέρουν ότι η σοφία είναι η σούννα του Προφήτη (ΕΕΑΕ).⁽²⁾ Ο αλ-Σαφίε είπε ότι ο Αλλάχ σύνδεσε την πίστη σ' Αυτόν με την πίστη στον Προφήτη (ΕΕΑΕ), και απαγόρευσε να αρνηθεί κάποιος να υπακούσει στον Προφήτη. Το Κοράνι αναφέρει, «οι πιστοί είναι εκείνοι που πιστεύουν στον Αλλάχ και τον Απεσταλμένο του, και δεν αμφιβάλλουν και αγωνίζονται με τα χρήματά τους και τον εαυτόν τους για χάρη του Αλλάχ. Αυτοί είναι οι πιστοί».⁽³⁾ Η αληθινή και πλήρης πίστη είναι να πιστεύει ο άνθρωπος στον Αλλάχ και τον Απεσταλμένο Του, και αν

(1) Αλ-Αχζάμπ, 34.

(2) Tafseer al-Tabary, Ibn Katheer και άλλοι σε όσο αφορά την ερμηνεία του εδαφίου (129) στην σούτα αλ-Μπάκαρα.

(3) Αλ-Χουτζουράτ, 15.

δεν πιστεύει στον Απεσταλμένο, τότε η πίστη είναι ελλειπής.⁽¹⁾ Είπε επίσης, «Δεν άκουσα ποτέ κανέναν από εκείνους που τους θεωρούν οι άνθρωποι επιστήμονες ή που αυτοθεωρούνται επιστήμονες, να διαφωνήσει στο ότι ο Αλλάχ έχει επιβάλλει να υπακούσουμε τον Προφήτη (ΕΕΑΕ), και να αποδεχτούμε τις κρίσεις και τις αποφάσεις του».⁽²⁾

Ο αλ-Σακουκάνυ αναφέρει ότι οι νομολόγοι συμφωνούν ονόφωνα ότι η σούννα ασχολείται με την νομοθέτηση, και είναι όπως το Κοράνι όπου προσδιορίζει το επιτρετό και το απαγορευμένο. Σημείο αναφοράς είναι αυτό που είπε ο Προφήτης, «μου αποκαλύφθηκε το Κοράνι και κάτι παρόμοιό του».⁽³⁾ Αυτό

(1) Al-Shaf'ie, al-Resalah, επιμ. Ahmad Shaker, 1/ 75, dar al-Kutub al-Ilmyyiah, Βηρυτός.

(2) Al-Shaf'ie, al-Umm, kitaab Jemaa al-'Ilm 7/ 287, dar al-Ma'rifah, Βηρυτός.

(3) Ahmad, Musnad, 28/ 410, αριθ. Χαντίθ (17174).

σημαίνει ότι το Κοράνι και η σούννα είναι δυο πηγές της νομοθέτησης. Η σούννα για παράδειγμα απαγορεύει τα κρέατα των αλόγων, και των αγρεμιών κ.λπ. και αυτό δεν αναφέρεται στο Κοράνι.⁽¹⁾ Τονίζει επίσης ότι η ανεξαστησία της σούννα του Προφήτη στην νομοθέτηση καθίσταται μια θρησκευτική αναγκαιότητα. Τίθεται εκτός θρησκείας».⁽²⁾

Ο αλ-Αλούσου είπε, «Να υπακούετε στον Αλλάχ», δηλαδή να υπακούετε στον Αλλάχ σε όλες τις υποθέσεις τους, και «Να υπακούετε στον Προφήτη», διότι είναι ο Απεσταλμένος για να σας μεταφέρει όλες τις νομοθεσίες, και να σας δείκξει το επιτρεπτό και το απαγορευμένο. Συνδέονται οι δυο υπακοές, εκείνη του Αλλάχ με εκείνη του Προφήτη, και αυτό τονίζει την θέση του Προφήτη στον Θεό του αφενώς και για να μην υπάρχει καμία

(1) Al-Shawkani, Irshad al-Fuhul ila Tahqiq al-Haq min Ilm al-Usul

(2) Αυτόθι, 1/ 93.

αμφιβολία ότι δεν είναι το Κοράνι μόνο που νομοθετεί, αλλάχ είναι και η σούννα αφαιτέρω.⁽¹⁾

Ο Αμπντουλουαχαάμπ Χαλλάφ τόνισε, «η Σούννα είναι είτε ερμηνεύει και εξηγεί αυτό που αναφέρει το Κοράνι με λεπτομέριες, είτε αυτό γίνεται εν μέρει, είτε γίνεται μια πολύ περιορισμένη ερμηνεία. Αυτό τονίζει ότι η σούννα επικεντρώνει την προσοχή σ' αυτό που περιέχει το Κοράνι. Σημειωτέον είναι το εξής κορανικό εδάφιο, «Σου αποκαλύψαμε αυτό το Κοράνι για να εξηγήσεις στους ανθρώπους».⁽²⁾ Η σούννα γεια παράδειγμα δείχνει τον τρόπο με τον οποίο εκτελεί κανείς τις προσευχές του, την ζωακά, τον τρόπο εκτέλεσης του προσκυνήματος.

(1) Al-Alousy, Ruh al-Ma'any fi Tafseer al-Qur'an al-Azeem wa al-Sab' al-Mathany, 5/ 65, dar Ihya al-Turath al-Araby, Βηρυτός.

(2) Αλ-Ναχλ. 44.

Το Κοράνι δεν αναφέρει πόσα ρακ'ατ πρέπει να κάνει ο πιστός στην προσευχή, ούτε τα ποσά ούτε τα ποσοτά της ζακάτ, δεν αναφέρει επίσης τον τρόπο που γίνεται το χατζ. Σημείο αναφοράς είναι το εξής εδάφιο, «ο Αλλάχ επιτρέπει την πώληση, και απαγορεύει την τοκογλυφία».⁽¹⁾ Η σούννα έχει επεκταθεί στο θέμα αυτό, αναφέροντας το κριτήριο του σωστού και του λάθους στην πώληση, και άλλες τελετουργικές πράξεις που αναφέρονται συνολικά στο Κοράνι, και χρειάζονται ερμηνείες.⁽²⁾

Όλα αυτά επιβεβαιώνουν την σημαντικότητα της σούννα του Προφήτη, και ότι διαδραματίζει ρόλο ερμηνευτικό για τα εδάφια του Κορανίου. Και μόνο εκείνος που δεν έχει καμία σχέση με την επιστήμη μπορεί να αμφισβητήσει αυτό.

(1) Αλ-Μπάκαρα, 275.

(2) Abdulwahhab Khallaf, *Ilm Usul al-Fiqh*, εκδ. Al-Madaniy, Αίγυπτος, σ. 40.

Τρίτο κεφάλαιο

Η αναγκαιότητα της αναθεώρησης

Η αναγκαιότητα της αναθεώρησης

Αναμφίβολα το θέμα της αναθεώρησης της νομοθεσίας, και η αντιμετώπιση των συγχρόνων ζητημάτων, χρειάζονται κάποια προοπτική, βαθιά κατανόηση και θάρρος.

Πρέπει ο άνθρωπος να δείξει μεγάλη υπομονή, και να αφοσιωθεί στον Αλλάχ. Να δείξει υπομονή στην κριτική εκείνων που δεν είναι ανοιχτοί για το ιτζτιχάντ. Εκείνοι κρίνουν ότι δεν υπάρχουν ούτε πρόκειται να υπάρξουν άνθρωποι για το ιτζτιχάντ μέσα στην ούμμα. Δεν μπορούν να κατανοήσουν ότι ο Αλλάχ δεν περιότισε την γνώση και την νομοθέτηση σε μερικούς ανθρώπους.

Για να βάλουμε τέλος στο θέμα αυτό, επιβεβαιώνουμε το εξής:

Αυτό που έχει αναμφισβήτητο επιχείρημα και την ομοφωνία της ούμμα,

όπως οι βασικές αρχές του δόγματος, το γεγονός ότι η προσευχή επιβάλλεται, το ίδιο και η ζακάτ και το προσκύνημα στην Μέκκα σε όποιον μπορεί να το εκτελεί και η νηστεία. Όλα αυτά είναι θέματα που δεν αποτελούν αντικείμενο διαφωνίας μεταξύ των πιστών. Είναι θέματα που δεν αλλάζουν με το πέρασμα του χρόνου. Το ιτζτιχάντ όμως δεν έχει αναμφισβήτητο επιχείρημα.

Ωστόσο, ο Άμπου Χάμεντ αλ-Γαζαλυ, αναφέρει στο έργο του αλ-αλ-Μουστάσφυ, «το γεγονός ότι οι πέντε προσευχές υποβάλλονται, και όλα τα θέματα που συμφωνεί η ούμμα είναι από τα βασικά θέματα της σαρί'α. Δεν επιτρέπεται να διαφωνήσει κανείς και δεν υπάρχει ιτζτιχάντ.⁽¹⁾

(1) Abu Hamed al-Ghazaly, al-Mustasfy, επιμ. Mouhammad Abdulsalam, dar al-Kutub al-Ilmyyah.

Αντιμετωπίζουμε με μεγάλο σεβασμό όλες τις απόψεις των επιστημόνων, του Ιμάμη Άμπου Χανίφα, του Μάλικ, του αλ-Σαφίε και του Άχμαντ και όλων των άλλων θεολόγων. Κρίνουμε ότι αυτοί οι επιστήμονες έκαναν ο καθένας τους το καθήκον του για την εποχή του, και οι άνθρωποι στην εποχή τους δεχόταν τις απόψεις τους.

Πιστεύουμε επίσης ότι κάποιοι φετβάδες έκαναν μόνο για την εποχή τους και τον τόπο του επίσης στις συνθήκες των ανθρώπων εκείνων των κοινωνιών. Διότι οι συνθήκες αλλάζουν, και αυτό που επιτρέπεται σε μια εποχή μπορεί να μην επιτρέπεται στην εποχή μας.

Ποιοί είναι οι άνθρωποι που κάνουν ιτζιχάντ:

Ο Ιμάμης αλ-Καράφυ υποχράμμισε στο έργο του αλ-Ιχκαάμ ότι, «πρέπει ο Μουφτής όταν έρχεται κάποιος που τον ρωτάει για κάτι, να μην του απαντήσει

σύμφωνα με το περιβάλλον που ζει εκείνος εννοώ ο μουφτής, αλλά πρέπει να τον ρωτήσει για τον τόπο του».⁽¹⁾

Πιστεύουμε στις διάφορες απόψεις, και ότι μπορεί να υπάρχουν παραπάνω από μια σωστή γνώμη γύρω από ένα θέμα, που αποτελεί αντικείμενο διαφωνίας, επειδή υπάρχουν πολλές μέθοδοι που γίνονται οι φετβάδες επίσης οι συνθήκες διαφέρουν από το ένα περιβάλλον στον άλλο. Ως εκ τούτου, οι παλαιότεροι είπαν, «η γνώμη μου που κρίνω σωστή μπορεί να είναι λάθος, και η γνώμη του άλλου που την κρίνω λανθασμένη, μπορεί να είναι σωστή». Αυτό σημαίνει ότι οι δυο γνώμες μπορεί να είναι σωστές, και να υιοθετήσουμε μια από τις δυο, χωρίς να κρίνουμε λανθασμένη την άλλη, εφ' όσον η γνώμη αυτή είναι ενός ανθρώπου που είναι σε θέση να κάνει ιτζτιχάντ.

(1) Al-Qarafy, al-Ahkam fi Taamieez al-Fatawa

Η επιτάχυνση του ρυθμού της σύγχρονης ζωής σε διάφορες πτυχές της επιστήμης, της οικονομίας και της τεχνολογίας, εκτός από τις διακυμάνσεις και τους συνασπισμούς και τις συμμαχίες και τις πολιτικές, οικονομικές και κοινωνικές μεταβολές, όλα αυτά απαιτούν από τους επιστήμονες και τους μελετητές να επανεξετάσουν διάφορα θέματα υπό το φως όλων αυτών των μεταβολών για να βγούμε από αυτόν τον κλειστό κύκλο, και την ακινησία που προσπαθούν οι εξετρεμιστικές οργανώσεις να υποβάλουν στην κοινωνία.

Το Ισλάμ ανοίγει την πόρτα για το ιτζτιχάντ, και ο ίδιος ο Προφήτης (ΕΕΑΕ) επιβεβαίωσε τη ναρχή του. Άξιονα αναφοράς είναι ότι όταν έστειλε ο Προφήτης τον Μου'άδ ιμπν Τζάμπαλ στην Γεμένη, τον ρώτησε: «Πώς μπορείς να κρίνεις στα ζητήματα που σου υποβεβάζονται;». Απάντησε, «Με αυτό που υπάρχει στο

Βιβλίο του Αλλάχ». Τον ρώτησε στην συνέχεια, «Και αν δεν υπάρχει απάντηση στο Βιβλίο του Αλλάχ;». Τότε απάντησε, «Να βασιστώ στην σούννα του Προφήτη (ΕΕΑΕ). Τον ρώτησε, «Και αν δεν υπάρχει στην σούννα του Προφήτη;», Απάντησε, «Τότε κρίνω σύμφωνα με την γνώμη μου». Τότε ο Προφήτης είπε, «Δόξω των Αλλάχ που καθοδηγεί τον Αγγελιαφόρο του Απεσταλμένου του Αλλάχ».⁽¹⁾ Αυτό το χαντίθ θεωρείται ένα βασικό επιχείρημα για το ιτζιχάντ, διότι ο Μου'άδ άρχισε σταδιακά δηλαδή με το βιβλίο του Αλλάχ και αν δεν υπάρχει επιχείρημα τότε αναζητά στην σούννα, είτε αυτό γίνεται για την ερμηνεία του κορανικού κειμένου, είτε για την την συνολική του επεξήγηση, είτε για να περιοριστεί η γενική του έννοια, και αν δεν υπάρχει τότε πρέπει

(1) Abu Dawud, al-Sunan, kitaab al-Afdyiah, baab Ijtihad al-Ra'ie fi al-Qadaa, αριθ. Χαντίθ, (3592).

να κρίνει σύμφωνα με την κατανόησή του και ανάλογα επίσης με τις παρόμοιες περιπτώσεις αν υπάρχουν.

Στο σημείο αυτό πρέπει να επιστήσουμε την προσοχή ότι ο Μου'άδ, που τον έστειλε ο Προφήτης στην Γεμένη, απάντησε σταδιακά αρχίζοντας με το Κοράνι και συνεχίζει με την σούννα για να φτάσει στο τέλος στο ιτζτιχάντ. Ωστόσο, δεν είπε στον Προφήτη ότι θα περιμένει να κρίνει ο ίδιος ο Προφήτης ούτε του είπε ότι θα του στέλνει κανέναν αγγελιαφόρο, και δεν ζήτησε ο Προφήτης αυτό. Του έδωσε ο Προφήτης την ελευθερία να σκεφτεί και να κάνει ιτζτιχάντ.

Δεύτερον: ο Προφήτης είπε ότι ο Αλλάχ προσδιορίζει κάποιον σ' αυτή την ούμμα κάθε εκατόν χρόνια που να ανανεώσει την θρησκεία της».⁽¹⁾ Αυτή η ανανέωση

(1) Abu Dawud, al-Sunan, kitaab al-Malahim, baab ma Yuzkar fi Qarn al-Me'ah, αριθ. Χαντίθ,(4293).

γίνεται με το ιτζιχάντ και πρέπει να έχουμε υπόψιν μας και τις συνθήκες της εποχής και τους γενικούς σκοπούς της νομοθέτησης.

Τρίτον: οι σύντροφοι του Προφήτη (ΕΕΑΕ) ακολουθούσαν την πορεία του. Σημείο αναφοράς είναι το γεγονός ότι ο Όμαρ έστειλε μια επιστολή στον Άμπου Μούσσα αλ-Ασσάρυ, όπου του έγραψε, «από τον δούλο του Αλλάχ Όμαρ ιμπν αλ-Χαττάμπ ο Αμίρης των πιστών προς τον Άμπου Μούσσα αλ-Ασσάρυ: η δικαιοσύνη είναι απαραίτητα και αναγκαία, γι' αυτό πρέπει να καταλαβαίνεις την ώρα που γίνεται η κατάθεση, διότι το δίκαιο δεν έχει καμία ισχύ αν δεν εφαρμόζεται. Πρέπει να είσαι δίκαιος με τους ανθρώπους, για να μην τολμήσει άρχοντας να εκμεταλευτεί αυτή αδικία σου για χάρη του, ούτε να χάσει ο άδυναμος την ελπίδα του σε σένα. Πρέπει να κατανοήσεις τα ζητήματα που δεν αναφέρονται στο Βιβλίο του Αλλάχ

και στην σούννα του Προφήτη. Πρέπει να γνωρίζεις τις παρόμοιες καταστάσεις, και να δεις τις ανάλογες υποθέσεις και να επιλέγει την ενδέχεται αποδεκτή από την Αλλάχ κρίση».⁽¹⁾

Ο Ομάρ δεν ζήτησε από τον Αμπού Μουσσά αλ-Άσάρυ να σταματήσει να εκδώσει φετβά, μέχρι να επιστρέψει σ' αυτόν ζητώντας δηλαδή την συμβουλή του, και δεν του ζήτησε ακόμη να συγκεντρώσει τους ανθρώπους για την υπόθεση, ακόμα και αν αυτό είναι επιθυμητό εκεί που χρειάζεται. Ο κριτής ή ο άρχοντας, το κάνει όποτε το χρειαστεί, υπογραμμίζοντας ταυτόχρονα ότι η απόφαση του ηγέτη βάζει τέλος στην διαφωνία που επικρατεί. Και αυτό γίνεται στο πλαίσιο των γενικών σκοπών του ισλαμικού νόμου.

(1) Al-Daarqatny, Sunan, Kitab fi al-Aqdyiah wa al-Ah-kaam, kitaab Omar ila Ampu Moussa (4/ 207), daar al-Ma'aref, Βηρυτός.

Πρέπει να έχουμε κατά νου ότι οποιαδήποτε αλλαγή ή ανανέωση στην αντιμετώπιση θρησκευτικών θεμάτων και θρησκευτού λόγου, στην διάβα της ιστορίας της ανθρωπότητας, δεν μπορεί να αποτελέσει αντικείμενο συναίνεσης ή συμφωνίας πριν περάσουν περιόδοι-μεκρικές οι μεγάλες-δοκιμών. Πρέπει να επιμηκυνθούν και να συντομευθούν, σύμφωνα με τις πεποιθήσεις των μεταρρυθνηστών και σύμφωνα με την σκληρή δουλειά τους και την ικανότητά τους να πείσουν με τις καινότεμες πνευματικές τους απόψεις. Τονίζουμε ότι οι παραδοσιακοί, οι συντηρητικοί και οι δικαιούχοι των σταθερών συνθηκών, δεν μπορεί να αποδεχτούν εύκολα, διότι υπωφελούνται από την επικρατούσα κατάσταση, την νέα κατάσταση, την οποία φιλοδοξούν καινότεμοι. Όσο οι μεταρρυθμιστές λειτουργούν με βάση της λογικής και δεν υιοθετούν το άλλο

άκρο, τότε η κοινωνία θα είναι πρόθυμη , και θα ματαιώσουν τα σχέδια εκείνων των ανθρώπων που υιοθετούν άκαμπτες σκέψης και απολιθωμένες.

Τονίζουμε ότι η ανανέωση που επιδιώκουμε πρέπει να πειθαρχηθεί με δυο ζυγαριές της Σαρί'ας και του νού. Δεν πρέπει να αφεθεί έρμαιο στους μη ειδικευμένους και μη-ειδικούς ή τους παραβάτες, που θέλουν να κατεδαφίσουν τις σταθερές βάσεις κάτω από το πρόσχημα της ανανέωσης. Είναι ακριβή ζυγαριά, και και η περίοδος είναι πολύ λιπτή και επικίνδυνη, γιατί αντιμετωπίζει πολλές προκλήσεις στο εσωτερικό και στο εξωτερικό. Ο ειδικευμένος, εάν διατυπώνεται και λανθάνει, θα ανταμειφθεί, και αν είναι σωστή η διατύπωσή του, τότε η ανταμειβή του θα είναι διπλή. Το πρώτο είναι για τον κόπο του, και το δεύτερο γίνεται επειδή είναι σωστή. Αλλά εκείνος που τολμάει

να κάνει φετφά, χωρίς να καταλάβει το αντικείμενο, τότε θα είναι αμαρτωλός. Αν λανθάνει, τότε το λάθος του θα είναι διπλάσιο, διότι παραβιάζει αντικείμενο που δεν κατέχει. Διότι το λάθος του προκαλεί επιπτώσεις στην κοινωνία και την θρησκεία, σε μια περίοδο που έχουμε ανάγκη για οικοδόμηση και όχι για καταστροφή.

Τονίζουμε επίσης ότι η παραβίαση των βασικών αρχών της πίστης, και η τόλμη να αρνείται κανείς τις αρχές που εγκαταστάθηκαν στην συνείδηση της ούμμα, εξυπηρετούν μόνο τις δυνάμεις του εξτρεμισμού και της τρομοκρατίας. Ειδικά κάτω από τις συνθήκες που διανύουμε, γιατί εξτρεμιστικές ομάδες εκμεταλλεύονται τέτοιες περιπτώσεις για την διάδοση των φημών ούτε παραβιάζονται οι θρησκευτικές αρχές. Πρέπει να επικεντρώσουμε την προσοχή σε αυτό, αν θελήσουμε εξαλείψει τις ρίζες του κακού.

Κάθε δραση έχει αντίδραση που την εξισώνει στο μέγεθος και στην κατεύθυνση. Λέγεται επίσης ότι κάθε αντικείμενο έχει δυο άκρες και κέντρο, αν κρατάς μια από τις δυο, και αν το κρατάς από το κέντρο, τότε θα υπάρχει ισορροπία.

Ο Αλ-Αουζά'υ είπε, «οτιδήποτε διατάζει ο Αλλάχ, ο Σατανάς φέρει αντίρρηση, είτε προωθώντας τους ανθρώπους στην υπερβολή είτε στην αδράνεια.⁽¹⁾ Υποστηρίζουμε πάντα την διευκόλυνση και όχι την δυσκολία, την ηπιότητα και όχι την αδράνεια, υιοθετούμε τις θρησκευτικές και ηθικές αξίες, χωρίς υπερβολές ούτε εξετρισμό. Υπάρχει μια λιπτή διαχωριστική γραμμή μεταξύ πίστης και αδράνειας, και ο λογικός άνθρωπος είναι εκείνος που θα καταλάβει αυτή την διαφορά. Ο αλ-Σιούτυ αναφέρει επίσης

(1) Al-Sachawy, al-Maqasid al-Hasanah, daar al-Kitab al-Araby, 332.

στο έργο του αλ-Ιτκαάν φι ουλούμ αλ-Κουράν⁽¹⁾ ότι ο αλ-Μαουαρίδου αφηγήθηκε ότι «άκουσα το Άμπου Ιμπραχίμ ιμπν Μουντάριμπ ιμπν Ιμπραχίμ να λέει, ότι άκουσε τον πατέρα του λέει, «ρώτησα τον αλ-Χουσαίν ιμπν αλ-Φάντλ λέγοντας, «οι παροιμοίες των Αράβων και των ξένων βγένουν από το Κοράνι. Μήπως υπάρχει στο Βιβλίο του Αλλάχ, αυτή η έκφραση, «το παν μέτρο άριστον;». Μου απάντησε, «Μάλιστα σε τέσσερα μέρη».

Τονίζουμε την σημασία της κουλτούρας της σκέψης σ' όλες τις πτυχές της πνευματικής, πολιτικής, οικονομικής και διοικητικής ζωής. Επίσης έξω από τον κύκλο της έτοιμα πρότυπα και στερεότυπα όραμα που χαρακτηρίζεται από τη σκέψη και την υλοποίηση του νου, και πρέπει

(1) Al-Suyuty, al-Itqaan fi Ulum al-Qura'n, επιμ. Mouhammad A. Ibrahim, εκδ. Al-Hayiah al-Misryyah al-Ammah lil-Kitab, (4/ 48), 1394 μ.Η. / 1974 μ.Χ.

να εργαστούμε όλοι για να μετακινήσετε αυτό το αδιέξοδο δουλεύοντας για να διαδώσει την κουλτούρα της σκέψης μέσα από πολιτιστικά σαλόνια, φόρουμ και σεμινάρια. Υπάρχουν εκείνοι που θεωρούν την ανανέωση καταστροφή, ακόμα και αν δεν είναι κάτι αναγκαίο για την θρησκεία. Αυτοί οι άνθρωποι έχουν υιοθετήσει αμετάβλητο τρόπο και σκληρή μέθοδο, δηλαδή της καχυποψίας και του αποκλεισμού, κατηγορώντας τους άλλους για απιστία. Αυτοί οι ανθρώπους καμία γνώση περί νομολογίας, ούτε είναι άνθρωποι της επιστήμης, ούτε καν από τους ανθρώπους της αρμοδιότητας - ή σπουδαστές της ισλαμικής νομοθεσίας. Αυτοί βιάζονται να κατηγορήσουν την κοινωνία για απιστία και περιπλάνηση. Κάποιοι εξτρεμιστές από ανάμεσά τους μάλιστα έφτιαξαν για πολλές εκρήξεις και για αιματοχυσία. Αυτό απαιτεί γρήγορη, ισχυρή κίνηση, χωρίς φόβο,

να αντιμετωπίσει την αδράνεια και τις εξτρεμιστικές σκέψεις. Αυτό θα οδηγήσει βέβαια στο να σώσουμε την κοινωνία και την ανθρωπότητα από την απειλή των εξτρεμιστικών ιδεολογιών, και της υιοθέτησης της τρομοκρατίας ως κύρια συμπεριφορά.

Το τέταρτο κεφάλαιο

Η ουσία του Μηνύματος του Ισλάμ και η αναγκαιότητα κατανόησης των σκοπών του

Η ουσία του Μηνύματος του Ισλάμ και η αναγκαιότητα κατανόησης των σκοπών του

Το Ισλάμ περιέχει δικαιοσύνη, έλεος, διευκόλυνση και ανθρωπιά. Οι επιστήμονες στους παλαιούς καιρούς και στην σύγχρονη εποχή, συμφωνούν ότι οτιδήποτε βοηθάει στην πραγματοποίηση αυτών των στόχων είναι από το Ισλάμ. Επίσης οτιδήποτε συγκρούται με τους υψηλούς αυτούς στόχους, συγκρούται με το ίδιο το Ισλάμ και τους σκοπούς του. Το Ισλάμ είναι θρησκεία αξιών και ηθικών, είναι το Μήνυμα που συμπληρώνει τις αξίες. Σημείο αναφοράς είναι εκείνο που είπε ο Προφήτης, «Έχω σταλεί για να τελειοπήσω τα καλά ήθη».⁽¹⁾

(1) Al-Bayhaqy, al-Sunan al-Kubra, 10/ 323, αρθ. Χαντίθ (20782), daar al-Kutub al-ilmyyah, Βηρυτός.

Η ειλικρίνεια, η πίστη, η τιμιότητα, η δικαιοσύνη, και η συγγένεια, η γενναιοδωρία, η βοήθεια, η μεγαλοψυχία, η αρρενωπότητα, η αποχή από το να κάνει κακό στους ανθρώπους, να απομακρύνει τα εμπόδια από τον δρόμο που διαβαίνουν οι άνθρωποι. Να προσφέρει βοήθεια στους ανθρώπους που έχουν ανάγκη όλα αυτά τα στοιχεία αποτελούν το πραγματικό Ισλάμ και τον πραγματικό του σκοπό. Όπου βρίσκονται η προδοσία, η παραβίαση της υπόσχεσης, η αποκοπή των συγγενών, η ανηθικότητα στην αντιπαλότητα και ο εγωισμός, τότε χρειάζεται να νύπτουμε τας χέρας από αυτές τις ιδιότητες και καταδικάζουμε τη επιφανειακή τους πίστη. Αυτοί οι άνθρωποι είναι ένα βαρύ φορτίο για την θρησκεία που οι ίδιοι ισχυρίζονται ότι την ασπάζονται. Αυτό, επειδή είναι με την ηθική αυτή, εμποδίζουν τους ανθρώπους από την σωστή θρησκεία, ακόμα και αν ισχυρίζονται το αντίθετο.

Αυτοί οι άνθρωποι δεν έχουν κάτι κάλο μέσα τους. το Κοράνι αναφέρει, «Και από τους ανθρώπους πάρχουν εκείνη, που σου αρέσουν τα λόγια τους που λένε στην ζωή αυτή. Ο Αλλάχ μαρτυρεί ότι τα λόγια τους κρύβουν έχθρα. Όταν φεύγουν δασκορπίζουν την φθορά στην γη».⁽¹⁾

Το Κοράνι αναφέρει επίσης, «Όταν οι υποκριτές σε πλησιάζουν, λένε: «Φερόμαστε ως μάρτυρες ότι εσύ είσαι πραγματικά ο Απεσταλμένος του Αλλάχ». Ο Αλλάχ γνωρίζει ότι είσαι πραγματικά ο Απεσταλμένος Του και ο Αλλάχ είναι Μάρτυρας ότι οι υποκριτές είναι-σίγουρα-ψεύτες. Έχουν κάνει τους όρκους τους ασπίδα και έτσι απομακρύνουν τους ανθρώπους από το δρόμο του Αλλάχ. Ειλικρινά κακό είναι αυτό που κάνουν».⁽²⁾

Το Ισλάμ είναι η θρησκεία της εργασίας, της παραγωγής και της τελιοποίησης της

(1) Αλ-Μπάκαρα, (204- 206).

(2) Αλ-Μουναφικούν, 1- 2.

εργασίας, είναι η θρησκεία που κάνει καλό στην ανθρωπότητα και αυτή είναι η πορεία του Ισλάμ. Η απεργία, η ημετεπεία, η οπισθοδότηση και ο εκτροχιασμός από την πορεία του πολιτισμού. Αυτοί οι άνθρωποι επιβαρύνουν το Ισλάμ ακόμα και αν αποκαλούν τον εαυτόν τους μουσουλμάνους.

Οι επιστήμονες και οι νομολόγοι, στην παλιά και σύγχρονη εποχή, συμφωνούν ομόφωνα ότι η Σαρί'α λειτουργεί προς όφελος του γενικού συμφέροντος. Όπου υπάρχει δηλαδή συμφέρον το υποστηρίζει η Σαρί'α. Ο Ιμάμης Άμπου Χάμεντ αλ-Γαζάλυ είπε, «εννοούμε με το συμφέρον: η διατήρηση των σκοπών της Σαρί'α, και οι σκοποί της Σαρί'α είναι πέντε, η διατήρηση της θρησκείας, της ψυχής, του νου, του γένους και της περιουσίας. Οτιδήποτε προστατεύει τους πέντε αυτούς κοπούς θεωρείται συμφέρον, και οτιδήποτε βλάπτει τους πέντε αυτούς

σκοπούς είναι καταστροφή, και πρέπει να αντιμετωπίζεται.⁽¹⁾ Ο αλ-Σατέμπυ είπε, «είναι γνωστό ότι η Σαρί'α έχει ως σκοπό το συμφέρον των ανθρώπων, για αυτό το καθήκον που επιβάλλεται είναι για να πραγματοποιήσει καλό συμφέρον των ανθρώπων ή για να εμποδίσει κάποιο κακό, ή για να πραγματοποιήσει κάποιο καλό ή και για τους δυο σκοπούς και αυτό συμπέπτει ακριβώς μα τον σκοπό της Σαρί'α.

Τονίζει επίσης ότι οι θρησκευτικοί νόμοι σκοπεύουν στο συμφέρον των ανθρώπων, γι' αυτό όλες οι υποχρεώσεις και οι απαγορεύσεις γίνονται προς όφελος του ανθρώπου, διότι ο Αλλάχ δεν έχει ανάγκη όλων αυτών των πράξεων.⁽²⁾

Τόνισε επίσης ότι η Σαρί'α προφυλάσσει τα συμφέροντα των ανθρώπων, για

(1) Al-Chatibi, al-Muafaqat, 1/381, εκδ. Dar ibn Affan, 1997.

(2) Αυτόθι, 1/234.

αυτόοτιδήποτε αντιτίθεται με τα συμφέροντα αυτά, αντιτίεται και με την Σαρί'α.⁽¹⁾

Ο ιμπν αλ-Καΐμ τόνισε, «η Σαρί'α βασίζεται πάνω στην εκπλήρωση των συμφερόντων των ανθρώπων, και χαρακτηρίζεται ως δικαιοσύνη και έλεος. Γι' αυτό οτιδήποτε απομακρύνεται από την δικαιοσύνη στην αδικία, από την σοφία στο παράλογο και από το καλό στο κακό, δεν έχει καμία σχέση με την Σαρί'α. Η Σαρί'α εγγυάται την δικαιοσύνη μεταξύ των ανθρώπων, είναι η σοφία που αποδεικνύει την υπάρξη του Θεού και την πίστη του Προφήτη Του.⁽²⁾

Ο αλ-Εζζ ιμπν Αμπντουσαλάμ τόνισε, «όλα τα θρησκευτικά καθήκοντα σκοπεύουν στο συμφέρον των ανθρώπων στην ζωή τούτη και την άλλη. Ο Αλλάχ

(1) Αυτόθι, 5/230.

(2) Ibn al-Qayyim, A'lam al-Muaqqin, 3/3.

δεν έχει καμία ανάγκη τους δούλους Του, δεν κερδίζει τίποτα από τηνλατεία των ευσν, ούτε χάνει τίποτα από τις αμαρτίες που κάνουν οι κολασμένοι και άχαροι. Δεν χρησιμεύουν τίποτα στον Αλλάχ, ούτε Τον βλάπτουν σε τίποτα. Όλοι είναι περιπλανώμενοι εκτός από εκείνους που τους καθοδηγεί ο Αλλάχ, και όλοι οι άνθρωποι μπορεί να λομοκτωνούν, αν δεν τους τρέφει ο Αλλάχ».⁽¹⁾

Τονίζει επίσης, «είναι γνωστό ότι η εκπλήρωση των συμφερόντων των ανθρώπων και η απομάκρυνση του κακού, είναι απαραίτητο. Οι επιστήμονες συμφωνούν ομόφωνα ότι η αιματοχυσία είναι απαγορευμένη».⁽²⁾

Συνολικά, η κατανόηση της ουσίας του Ισλάμ και των μυστικών του στοργικού

(1) Mouhammad Ezzudin ibn Abdulsalam, Qwa'ed al-Ahkam fi Masalih al-Anam, 2/63, Dar al-Ma'aref, Βηρυτός.

(2) Αυτόθι, 1/4.

του Μηνύματος και των σκοπών του και η εφαρμογή όλων αυτών στις σύγχρονες υποθέσεις της εποχής, θεωρείται μια αναγκαιότητα για την αντιμετώπιση των σύγχρονων προκλήσεων, και για την αντιμετώπιση των εξτρεμιστικών και τρομοκρατικών οργανώσεων. Επίσης για να πολιορκείται η τρομοκρατική ιεολογία και για να σπάουμε τους κύκλους της οπισθοδομικότητας, των στενών ορίζοντων και των παρεξηγήσεων, με σκοπό να βγούμε σε άλλον κόσμο πιο ευρύτερο, ώριμο και πιο συνειδητό. Αυτό θα βοηθήσει στην πραγματοποίηση των συμφερόντων των ανθρώπων και της χώρας και στην διάδοση της ασφάλειας και της σταθερότητας και της ευτυχίας των ανθρώπων.

* * *

Πέμπτο κεφάλαιο

Τα σούναν των λατρειών και οι παραδόσεις

Τα σούναν των λατριών και οι παραδόσεις

Είναι μεγάλο λάθος να συνχύουμε ανάμεσα στα σούννα των λατριών και των παραδόσεων, και να παρουσιαστούν οι παραδόσεις ως σούναν λατριών. Το πιο παράξενο όμως να επιμένουν μερικοί κλεισμένοι στον εαυτόν τους χωρίς κανένα λόγο.

Σημειωτέον είναι το γεγονός είναι ότι όταν ρωτήθηκε ο Προφήτης για το Ισλάμ, απάντησε, «Είναι πέντε προσευχές την ημέρα και την νύχτα». Και όταν κάποιος τον ρώτησε, «πρέπει να κάνω κάτι παραπάνω από αυτές;». Τότε απάντησε, «όχι, εκτός αν επιθυμείς εσύ». Αμέσως έφυγε ο άνθρωπος λέγοντας, «Μα τον Αλλάχ δεν προσθέτω ούτε μειώνω τίποτα από αυτές». Τότε σχολίασε ο Προφήτης, «Θα πετύχει αν λέει την αλήθεια».⁽¹⁾

(1) Al-Buchary, Sahih, kitab al-Iman, babal-Zakat min al-Islam, αρ. Χαντίθ 46.

Είπε επίσης ο Προφήτης, «αν υποσχέστε μου έξι πράγματα, τότε σας εγγυώμαι τον παράδεισο. Να λέτε την αλήθεια όταν μιλάτε, να τηρείτε τις υποσχέσεις σας, να δώσετε πίσω αυτό που σας εμπιστεύονται, να φυλάξετε τα σεξουαλικά σας όργανα, και τα χέρια σας».⁽¹⁾ Όταν ρωτήθηκε ο Προφήτης για τις πράξεις που οδηγούν τον άνθρωπο στον παράδεισο, απάντησε, «η θεοφοβία και το καλό ήθος».⁽²⁾

Όταν τον ρωτούσαν για τον παράδεισο, πάντα απαντούσε ο Προφήτης να κάνουν οι άνθρωποι τα θρησκευτικά τους καθήκοντα κι να απομακρυνθούν από τις μεγάλες αμαρτίες και να διατηρήσουν τα καλά ήθη. Τους διέταζε επίσης να κάνουν καλές πράξεις στους συναθρώπους τους. όταν του ζήτησε κάποιος να του

(1) Ahmad, Musnad, 37/ 417, αρ. Χαντίθ (22757).

(2) Al-Termidi, Sunan, kitab al-Ber wa al-Selah, bab Ma Jaa fi Husn al-Khuluq, αρ. Χαντίθ, (2004).

πει για κάποια πράξη που αν την κάνει μπαίνει στον παράδεισο, του απάντησε, «να απομακρύνεις οτιδήποτε εμποδίζει τους ανθρώπους από τους εδρόμους»,⁽¹⁾ Επίσης, «είναι καλόνα απομακρύνεις οτιδήποτε εμποδίζει τους δρόμους»⁽²⁾. Το Ισλάμ σκοπεύει στο να επληρώσει τα συμφέροντα των ανθρώπων και να διαδίδει την κοινωνική ειρήνη και την ευτυχία όλης της ανθρωπότητας.

Επιβεβαιώνουμε ότι πρέπει να διατηρήσουμε την Σούννα και να είναι πάντα σε ισχύη, διακρίνοντας τα σούναν της λατρείας από εκείνα της πατάδοσης. Σημειωτέον είναι το γεγονός ότι όταν ο Προφήτης διέταξε να νηστέψουν οι

(1) Al-Buchary, Al-Adab al-Mufrad, επιμ. Mouhammad F. Abdulbaqy, Dar al-Bash' er al-Islamyiah, Βηρυτός, αρ. Χαντίθ, (228).

(2) Muslim, Sahih, ktab al-Zakat, bab Bayian anna isma al-Sadaqah yaqa'a ala koul nu'ie min al-Ma'rouf, αρ. Χαντίθ, (1009).

άνθρωποι την ημέρα Ασουρά, και την ημέρα του Άραφα, αυτό ήταν για λόγους λατρείας. Όσον αφορά την ένδυση και τα μέσα μεταφοράς στα ταξίδια, όλα αυτά εντάσσονται στις υποθέσεις των παραδόσεων των ανθρών.

Κανένας λογικός άνθρωπος δεν μπορεί να πει ότι δεν επιθυμεί να ταξιδέψει με αεροπλάνο ή με οτιδήποτε σύγχρονο μέσο και προτιμά την καμήλα, όπως έκανε ο Προφήτης. Το ίδιο ισχύει και για την ένδυση, εφ' όσον το ρούχο που φοράει ο άνθρωπος καλύπτει τα ευαίσθητα μέρη του σώματός του.

Οι παραδόσεις ανάγονται στις συνήθειες της κοινωνίας, και εκείνα που θεωρούν οι άνθρωποι χρήσιμα για την εποχή τους, το περιβάλλον και την φύση της εργασίας τους, υπό τον όρο να μην αντιτίθενται με την Σαρί'α.

Ως εκ τούτου, αν η ένδυση του ανθρώπου καλύπτει τα αιεύσθητα μέρη,

τότε δεν υπάρχει πρόβλημα σ' αυτό, είτε φοράει ο άνθρωπος κουστούμι, είτε φοράει γκελεμπία διότι αυτό υπόκειται στην συνήθεια των ανθρώπων.

Μπορεί επίσης οι θεολόγοι να έχουν δική τους ενδυμασία, που να τους ξεχωρίζει από τους άλλους ανθρώπους, όπως γίνεται και με την περίπτωση των στρατιωτών, των αστυνομικών και των δικατών. Γι' αυτό αν κάποιος ισχυρίζεται ότι η ένδυση είναι εκείνη που χαρακτηρίζει τον άνθρωπο, δεν ισχύει καθόλου. Πρέπει να κατανοήσουμε ότι μερικές απόψεις των επιστημόνων, αφορούσαν μόνο την εποχή που έζησαν. Ωστόσο, ο μάμης αλ-Σαφίε θεώρησε απαραίτητο το κάλυμα του κεφαλιού.⁽¹⁾ Παρ' όλ' αυτά όμως, τονίζουμε ότι αυτό αφορά μια συγκεκριμένη εποχή, και όχι όλες τις εποχές και δεν επιτρέπεται να

(1) Abu Ishaq al-Sherazy, Al-Muhazib fi fiqh al-imam al-Shafie, Dar al-Kutub al-Ilmyyiah, Βηρυτός.

υποχέωνονται οι άνθρωποι να καλύψουν τα κεφάλιά τους.

Ο αλ-Σατίμπυ σχολίασε το θέμα αυτό τονίζοντας ότι, η κάλυψη του κεφαλιού είναι απαραίτητη για τους ανθατολίτες, και αν κάποιος δεν καλύπτει το κεφάλι του, αυτό υπονομεύει την ανδρεία του, σε αντίθεση με τους δυτικούς δεν θεωρείται απαραίτητη.⁽¹⁾

Ο μάμης αλ-Καράφου τόνισε, η προσπάθεια να νομοθετηθούν κάποιοι νόμοι για πράξεις που έχουν σχέση με την παράδοση, δείχνουν μεγάλη αμορφωσιά με την θρησκεία. Γι' αυτό αν πρόκειται να ταξιδέψουμε από την χώρα μας σε άλλη χώρα, θα πρέπει να ταυτιστούμε με τις συνήθειές τους, το ίδιο γίνεται και αν μας έρχονται κάποιοι άνθρωποι ξένοι, θα πρέπει να ταυτιστούν με τις παραδόσεις μας.⁽²⁾

(1) Al-Chatiby, Al-Muafaqat, 2/ 489.

(2) Al-Qaafy, Al-Ahkam fi Tamiezal-Fatawa, σ. 218.

Ο μπν αλ-Καιέμ είπε, «όποιος χορηγεί φετφά στους ανθρώπους, βασιζόμενος μόνο στο κείμενο, παρά τις διαφορετικές παραδόσεις, τις συνήθειες, την εποχή, τον τόπο και τις καταστάσεις, τότε θα περιπλανήσει και θα περιπλανηθεί».⁽¹⁾

Ο μπν Αμπντείν τόνισε, «οι νομικές υποθέσεις αποδεικνύονται με τα θρησκευτικά κείμενα ή με τις απόψεις των νομολόγων. Ο θεολόγος κρίνει σύμφωνα με την εποχή που ζει και με τις συνήθειες που υπάρχουν, και αν πρόκειτο να ζήσει σ' άλλη εποχή τότε θα άλλαζε τον φετφά του. Πρέπει να γνωρίζει τις συνήθειες των ανθρώπων, διότι πολλές κρίσεις αλλάζουν ανάλογα με τον χώρο και τον χρόνο».⁽²⁾

(1) Ibn al-Qayyim, A'lam al-Muwaqqin, 3/16.

(2) Rasael ibn Abdyen, "Resalat al-Urf", Dar al-Kutub al-Ilmyiah, 2/172.

Έκτο κεφάλαιο

Οι τρόποι του Προφήτη (ΕΕΑΕ) στην ηγεσία και στην διοίκηση του κράτους.

Οι τρόποι του Προφήτη (ΕΕΑΕ) στην νηστεία και στην διοίκηση του κράτους.

Ο Μουχάμμαντ (ΕΕΑΕ) δεν ήταν μόνο Προφήτης, αλλά ήταν Προφήτης, στρατιωτικός αρχηγός και ηγέτης κράτους. Αυτό που έκανε ο Προφήτης, που αφορά την λατρεία και το δόγμα, και το έκαναν οι σύντροφοί του μετά από αυτόν, είναι αμετάκλητο και δεν αλλάζει ανάλογα με τον χώρο και τον χρόνο. Αναφέρουμε για παράδειγμα την νηστεία του Ραμαζανού, τις προσευχές, την Ζακάτ και το Χάτζ, επίσης αυτό που έκανε ως σούννα όπως την νηστεία του Άραφα και της ημέρας του Ασουρά.

Αυτό που έκανε ο Προφήτης με την ιδιότητα του Προφήτη και του αρχηγού, τότε πρέπει να το αντιμετωπίσουμε ως

πράξη ενός Προφήτη, αρχηγού, δικαστή και ηγέτη.⁽¹⁾

Αναφέρουμε για παράδειγμα κάποιες περιπτώσεις όπου ο Προφήτης συμπεριφερόταν ως προφήτης και ως ηγέτης, όταν είπε, «όποιος καλλιεργήσει ήρεμη γη, του ανήκει».⁽²⁾

Ο Αμπου Χανίφα είπε, «ο Προφήτης σε αυτή την περίπτωση συμπεριφέρθηκε ως ηγέτης, και δεν επιτρέπεται σε κανέναν να καλλιεργήσει καμία ήρεμη γη χωρίς την άδεια του ηγέτη».⁽³⁾ Μόνο ο ηγέτης μπορεί να κρίνει σε τέτοιου είδους θέματα, διότι αν ο καθένας αποκτήσει το οικόπηδο που θέλει και το καλλιεργήσει, τότε η κατάσταση θα μετατραπεί σε χάος. Πρέπει

(1) Al-Qarafy, Al-Ahkam fi Tamiez al-Fatawa an al-Ahkam wa tasarrufat al-Qady, σ. 99.

(2) Abu Dawoud, Kitab al-Kharaj, bab fi Ihyiaa al-Mawat, αρ. Χαντιθ, (3075).

(3) Al-Qarafy, Al-Ahkam fi Tamiez al-Fatawa an al-Ahkam wa tasarrufat al-Qady, σ. 111.

όμως να σεβαστούν οι άνθρωποι τον νόμο που διοργανώνει τις υποθέσεις της χώρας και των πολιτών.

Εκεί που συμπεριφέρθηκε ο Προφήτης ως αργηγός στρατού, «όποιος σκοτώνει κάποιον σε μάχη, έχει δικαίωμα να πάρει τα αντικείμενά του». ⁽¹⁾ Στην εποχή μας όμως, δεν επιτρέπεται αυτό, δηλαδή αν σκοτώσει κάποιον τρομοκράτη δεν επιτρέπεται να πάρει τα αντικείμενά του. Διότι αυτό υπόκειται στις σύγχρονους νόμους και στο σύνταγμα του κράτους.

Άλλη περίπτωση όπου ο Προφήτης συμπεριφέρθηκε ως δικαστής, ήταν το θέμα του Χούλ (ένα είδος διαδυγίου), όταν του ήρθε η σύζυγος του Θάμπιτ ιμπν Κάις και του είπε, «μισώ την απιστία στο Ισλάμ». Της είπε ο Προφήτης, «του δίνει

(1) Al-Buchary, Sahih, kitab Fardh al-Khums, bab maan lam Yuhammes al-Aslab, wa man Qatal Qatilan falahu Salbuh min Ghayr an Yukhammes wa Hukm al-Imam fih, αριθ. Χαντίθ, (3142).

πίσω τον κήπο του;». Του απάντησε, «Μάλιστα». Του είπε ο Προφήτης, «δέξου τον κήπο, και χώρισέ την». Στην περίπτωση αυτή συμπεριφέρθηκε ο Προφήτης ως δικαστής, και στην εποχή μας αυτό το θέμα υπόκειται στον νόμο και έχει δική του νομοθεσία.

Το έβδομο κεφάλαιο

Παραδείγμα από τους σκοπούς της κατανόησης της Σούννας του Προφήτη.

Η κατανόηση των χαντίθ του σουάκ

Ο Άμπου Χουράιρα αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης (ΕΕΑΕ) είπε, «αν δεν φοβόμουν να επιβαρύνω την ούμμα μου ή τους ανθρώπους, θα τους διέταζαν να κάνουν σουάκ (οδοντόβουρσα) πριν κάθε προσευχή».⁽¹⁾ Ο Ζάιντ ιμπν Χάλιντ αλ-Τζάχνυ, αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης είπε, «αν δεν φοβόμουν να επιβαρύνω την ούμμα μου, θα τους διέταζαν να κάνουν σουάκ (οδοντόβουρσα) πριν κάθε προσευχή».⁽²⁾ Επίσης ο Άμπου Χουράιρα αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης (ΕΕΑΕ) είπε, «αν δεν φοβόμουν να επιβαρύνω την ούμμα μου, θα τους διέταζαν να κάνουν

(1) Al-Buchary, Sahih, kitab al-Jum'a, bab al-Suwak yum al-Jum'a, αρθ. Χαντίθ, (887).

(2) Abu Dawoud, Sunan, kitab al-Taharah, bab al-Swak, αρθ. Χαντίθ, (46), και Ibn Majah, al-Taharah wa suna-naha, bab al-Swak, αρθ. (287).

σουάκ (οδοντόβουρσα) πριν κάθε ουεντούε (πλέσιμο για προσευχή).⁽¹⁾ Ο Χουδάιφα αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης, «όταν ο Προφήτης προσευχόταν την νύχτα, καθάριζε το στόμα του με το σουάκ». ⁽²⁾ Ο αλ-Μεκντάμ ιμπν Σουράιχ αφηγήθηκε ότι ο πατέρας του αφηγήθηκε ότι, «ρώτησα την Αϊσσα: με τι άρχισε ο Προφήτης μπαίνοντας στο σπίτι; Απάντησε, «με το σουάκ». ⁽³⁾

Ο Αμέρ ιμπν Ραμπί'α αφηγήθηκε ότι, «Είδα τον Προφήτη να καθαρίσει το στόμα του με το σουάκ, ενώ ήταν σε νηστεία». ⁽⁴⁾

Ο Προφήτης εξήγησε την σημασία για την χρήση του σουάκ, «το σουάκ καθαρίζει το στόμα και ικανοποιεί τον Θεό».

(1) Abu Dawoud, Sunan Abu Dawoud, Sunan.

(2) Al-Buchary, Sahih, kitab Al-Buchary, Sahih, kitab al-Wedue, bab al-Swak, αριθ. (245), και Muslim, Sahih, kitab al-Taharah, bab al-Swak, αριθ. Χαντίθ, (255).

(3) Muslim, Sahih, kitab al-Taharah, bab al-Swak, αριθ. Χαντίθ, (253).

(4) Al-Buchary, Sahih, kitab Al-Buchary, kitab al-Saum, bab swak al-Ratib wa al-Yabis lil-Sa'em”.

Εάν η πρόθεση του βουρτσίσματος των δοντιών είναι η καθαρότητα του στόματος και η διατήρηση της υγείας, και να μυρίζει καλά, και να αφαιρεθεί τυχόν δυσάρεστες οσμές στα δόντια για την προστασία και την ενίσχυση των ούλων. Αυτός ο στόχος επιτυγχάνεται επίσης με το σουάκ, το κλαδί από δένδρα Αράκ επιτυγχάνεται επίσης και με όλες τις μεθόδους για την επίτευξη αυτού του σκοπού. Δεν υπάρχει τίποτα λάθος αν γίνεται με το σουάκ ή με άλλον τρόπο, όπως με την οδοντόβουρτσα ή με οτιδήποτε άλλο παρόμοιο. Όταν όμως νομίζουν μερικοί άνθρωποι- λόγω της επιφανειακής κατανόησης του χαντίθ- ότι μόνο με το σουάκ γίνεται αυτό, παρά το γεγονός ότι το σουάκ μπορεί να λερωθεί με σκόνη διότι είναι εκκιθιμένο πάντα στην τζέμπη. Αυτή η ερμηνεία δείχνει λανθασμένη αντίληψη των κειμένων, διότι μερικοί θεωρούν το σουάκ σημάδι της καλοσύνης και της

ευσέβειας. Αν οι σύντροφοι του Προφήτη
το χρησιμοποιούσε, αυτό έγινε επειδή δεν
είχαν άλλο μέσον.

Το δεύτερο πρότυπο

**Η κατανόηση των χαντίθ που
αφορούν στον καθαρισμό του
χώρου που κοιμάται ο άνθρωπος**

Η κατανόηση των χαντίθ που αφορούν στον καθαρισμό του χώρου που κοιμάται ο άνθρωπος

Ο Αμπου Χουράιρα αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης (ΕΕΑΕ) είπε, «όταν κάποιος από σας θελήσει να πάει στο κρεβάτι του για ύπνο, τότε να το καθαρίσει με το ρούχο του και να αναφέρει το όνομα του Αλλάχ, διότι δεν γνωρίζει τι υπάρχει στο κρεβάτι του. Όταν θελήσει να κοιμηθεί, τότε να ξαπλώσει στην δεξιά του πλευρά, και να πει: «δόξα τω Αλλάχ! Θεέ μου, ξάπλωσε στο όνομά Σου και με το όνομά Σου θα σηκωθώ. Αν πάρεις την ψυχή μου, τότε να την συγχωρήσεις, και αν την αφήσεις να ζήσει, τότε να την φυλάξει όπως φυλάγεις τους ευσεβείς δούλους Σου».⁽¹⁾

(1) Al-Buchary, Sahih, kitab al-Da'awat, bab al-Ta'a'uz wa al-Qera'ah inda al-Manam, αριθ. Χαντίθ, (6320). Και Muslim, Sahih, kitab al-Zekr wa al-Duaa wa al-Tauba wa al-Istighfaar, bab maa Yaqul inda al-Naum wa Akhz al-Matj'a, αριθ. Χαντίθ, (2714).

Ο Αμπου Χουράιρα αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης (ΕΕΑΕ) είπε, «όταν κάποιος από σας αφήσει το κρεβάτι του και θελήσει να ξαναγυρίσει, τότε να το τινάξει με το ρούχο του τρεις φορές, διότι δεν γνωρίζει τι ήρθε στο κρεβάτι του όταν σηκώθηκε. Όταν ξαπλώσει να πει: «δόξα τω Αλλάχ! Θεέ μου, ξάπλωσε στο όνομά Σου και με το όνομά Σου θα σηκωθώ. Αν πάρεις την ψυχή μου, τότε να την συγχωρήσεις, και αν την αφήσεις να ζήσει, τότε να την φυλάξει όπως φυλάγεις τους ευσεβείς δούλους Σου. Και όταν εξυπνήσει να πει: «Δόξα τω Αλλάχ που μου έδωσε την υγεία, και μου χάρσε την ζωή ξανά, και με βοήθησε να Τον δοξάσω».⁽¹⁾ Ο Αμπου Χουράιρα αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης (ΕΕΑΕ) είπε, «όταν κάποιος από σας αφήσει το κρεβάτι

(1) Al-Buchary, Sahih, kitab al-Tauheed, bab al-Su'aal bi-Asmaa Allah Ta'ala wa al-Isti'aza biha, αριθ. Χαντίθ, (7393). Al-Termizi, Sunan, Abwab al-Da'awat an Rasul Allah, αριθ. Χαντίθ, (3401).

του την νύχτα και θελήσει να ξαναγυρίσει, τότε να το τινάξει με το ρούχο του, διότι δεν γνωρίζει τι ήρθε στο κρεβάτι του όταν σηκώθηκε. Όταν ξαπλώσει να πει: «δόξα τω Αλλάχ! Θεέ μου, ξάπλωσε στο όνομά Σου και με το όνομά Σου θα σηκωθώ. Αν πάρεις την ψυχή μου, τότε να την συγχωρήσεις, και αν την αφήσεις να ζήσει, τότε να την φυλάξει όπως φυλάγεις τους ευσεβείς δούλους Σου. Και όταν εξυπνήσει να πει: «Δόξα τω Αλλάχ που μου έδωσε την υγεία, και μου χάρσε την ζωή ξανά, και με βοήθησε να Τον δοξάσω».⁽¹⁾

Ερμηνεύοντας επιφανειακά το χαντίθ, καταλαβαίνει κανείς ότι όταν κάποιος ο άνθρωπος φοράει μοντίρνα ρούχα, δεν μπορεί να το κάνει με αυτό, τότε να μην το κάνει. Όμως η βαθιά ερμηνεία του χαντίθ, αποδεικνύει το γεγονός ότι αν ο άνθρωπος δεν μπορεί με το ρούχο του,

(1) Al-Bazzar, Sunan, 15/161, αριθ. Χαντίθ, (8506).

τότε να το κάνει με οτιδήποτε άλλο που μπορεί να πραγματοποιήσει τον σκοπό.

Αυτό ήταν για την εποχή τους, όμως στις σημερινές μας μέρες μπορεί ο άνθρωπος να χρησιμοποιήσει οτιδήποτε άλλο να εκπληρώσει τον σκοπό. Κάποιοι από τους ερμηνευτές των χαντίθ εξήγησαν την αυτό που είπε ο Προφήτης για την χρήση του άκρου του ρούχου στον καθαρισμό του κρεβατιού, έτσι ώστε το χέρι να μην τραυματιστεί από ένα κοφτερό μέταλλο ή ένα μυτερό κομμάτι ξύλου, ή σκόνη, ή φέδι ή σκορπιό ή άλλες βλάβες, που ενδέχεται να βλάψουν τον άνθρωπο αν καθαρίσει τον τόπο του ύπνου με το χέρι του.⁽¹⁾

Όποιος όμως ζωεί με τον τρόπο τους, τότε μπορεί να κάνει το ίδιο, χρησιμοποιώντας το άκρο του ρούχου του

(1) Sharh an-Nawawy li-Sahih Musli, 17/ 37 και Tuhfata al-Ahwazy bi-Sharh Jam'e al-Termizi, 9/ 244, και Al-Ifsah fi Ma'any al-Sehah li-Ibn Hubayr, 6/ 281.

για να καθαρήσει τον χώρο που κοιμάται. Όμως η προσπάθεια να επιβάλλεται αυτό σε όλους τους ανθρώπους, θεωρείται αμορφωσιά και δείχνεται λανθασμένη κατανόηση των κειμένων, και δυσκολεύει τους ανθρώπους να τακτοποιήσουν τις υποθέσεις της ζωής τους. όποιος θελήσει επιμονητικά να εφαρμόσει το χαντίθ του Προφήτη, έτσι όπως φαίνεται, τότε θα αδικήσει την σούννα του Προφήτη, διότι πρέπει να υπωφεληθεί από τις εξελίξεις της ζωής.

Η γενική αρχή υποστηρίζει ότι το κανονικό είναι όλτι όλα τα πράγματα επιτρέπονται, εκτός και αν υπάρχει κάποιο επιχείρημα που απαγορεύει κάτι. Ο Θα'λάμπα αλ-Χούσανυ αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης (ΕΕΑΕ) είπε, «ο Αλλάχ σας επιβάλλει μερικά καθήκοντα, μην τα αμελείτε, και σας απαγορεύει κάποια πράγματα, μην τα παραβιάσετε. Και

άφησε άλλα σχολίαστα, μην τα ψάξετε».⁽¹⁾
Ο ιμπν Αμπάς αφηγήθηκε επίσης ότι ο Προφήτης είπε, «οι άνθρωποι στην προ-ισλαμική περίοδο έτρωγαν κάποια τρόφιμα και απαγόρευαν άλλα. Έστερα ο Αλλάχ τους έστειλε τον Προφήτη Του, και μαζί του έστειλε και το Βιβλίο. Τήρησε τον νόμο του Αλλάχ στα επιτρεπτά και τα απαγορευμένα. Αυτό που δεν σχολίασε, είναι για να μας διευκολύνει. Μετά αγόρευσε αυτό το εν λόγω εδάφιο, «δεν βρίσκω τίποτα σε ό,τι μου αποκαλύπτεται κάτι απαγορευμένο για τον άνθρωπο που τρέφεται».⁽²⁾

(1) Al-Daraqatny, Sunan, kitab al-Radaa'e, 5/ 325, αριθ. Χαντίθ, (4396).

(2) Al-Hakim, al-Mustadrik, 4/ 128, αριθ. Χαντίθ (7113).

Τρίτο πρότυπο

**Η κατανόηση των χαντίθ που
αναφέρονται στα μακριά ρούχα**

Η κατανόηση των χαντίθ που αναφέρονται στα μακριά ρούχα

Ο μπν Όμαρ αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης του Αλλάχ (εεαε) είπε, «ο Αλλάχ δεν κοιτάει σε εκείνον που φοράει μακριά ρούχα από αλαζονεία».⁽¹⁾ Αφηγήθηκε επίσης, ότι ο Προφήτης του Αλλάχ είπε, «όποιος φοράει μακριά ρούχα που σέρνουν, και το κάνει από αλαζονεία, δεν θα τον κοιτάξει ο Αλλάχ την ημέρα της κρίσεως». Ρώτησε τον Μουχάριμπ, «μήπως προσδιόρισε το ρούχο;» Μου απάντησε, «δεν προσδιόρισε τίποτα».⁽²⁾ Αφηγήθηκε επίσης ο ίδιος ότι

(1) Al-Buchary, Sahih, kitab al-Libaas, bab Qaul Allah ta'ala, “ποιος είναι εκείνος που απαγορεύει τις εύνοιες που επιτρέπει ο Αλλάχ στους δούλους Του», αριθ. Χαντίθ, (5783). Και Muslim, Sahih, kitab al-Libaas wa al-Zina. Bab tahreem Jarr al-Thawb Khuyialaa, wa Bayiaan maa Yajuz Irkha'uh ilayh wa maa Ystahab, αριθ. Χαντίθ, (2085).

(2) Al-Buchary, Sahih, kitab al-Libaas, bab man jar Thaubuh Khuyalaa, αριθ. Χαντίθ (5791).

ο Προφήτης είπε, «όποιος φοράει ρούχα που σέρνουν από αλαζονεία, δεν θα τον κοιτάξει ο Αλλάχ την ημέρα της κρίσεως». Τότε ο Άμπου μπακρ σχολίασε, «η μια πλευρά του φορέματός μου είναι μακριά, πρέπει να την μακρύνω;». Του είπε ο Προφήτης, «εσύ δεν το κάνεις από αλαζονεία».⁽¹⁾

Ο ιμπν Όμαρ αφηγήθηκε επίσης ότι είδε κάποιον που φοράει ρούν μακριά, και τον ρώτησε από πού είσαι; Του απάντησε ότι είναι από τους μπάνυ Λάιθ, και ο ιμπν Όμαρ τον αναγνώρισε. Ύστερα του είπε, «άκουσα τον Προφήτη με τα δυο μου τα αυτιά να πεί: «όποιος φοράει μακριά ρούχα από αλαζονεία, ο Αλλάχ δεν θα τον κοιτάξει ο Αλλάχ την ημέρα της κρίσεως».⁽²⁾

(1) Al-Buchary, Sahih, kitab Fadha'el Ashaab al-Nabie, bab Qaul al-Nabie, (Iau kuntu muttakhzan Khalelan(, αριθ. Χαντίθ, (3665).

(2) Muslim, Sahih, kitaab al-Libaas wa al-Zenah, abab Tahreem Jarr al-Thawb, ο.π., αριθ. Χαντίθ, (2085).

Ο Άμπου Δαρρ αφηγήθηκε ότι ο Αλλάχ είπε, «τρεις ανθρώπους δεν θα τους μιλήσει ο Αλλάχ την ημέρα της κρίσεως, και δεν θα τους κοιτάξει και δεν θα τους συγχωρήσει και θα τιμωθούν αυστρά». Το επανέλαβε αυτό ο Προφήτης τρεις φορές. Τότε είπε ο Άμπου Ζαρρ, «είναι χαμένοι άνθρωποι! Ποιοί είναι Προφήτη του Αλλάχ; Απάντησε, «εκείνος που φοράει μακριά ρούχα, εκείνος που δίνει ελεημοσύνη και μετά σκανδαλίζει αυτόν που του δίνει. Εκείνος που ορκίζεται και ψεύδεται για να πουλήσει το προιόν του». ⁽¹⁾ Ο Άμπου Χουράιρα αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης (ΕΕΑΕ) είπε, «'οποιος φοράει ρούχα κάτω από τον αστράγαλο, θα πει στην κόλαση». ⁽²⁾

-
- (1) Muslim, Sahih, kitaabal-Iman, bab Bayiaan Ghalat Tahreem Is-baal al-Izaar, wa al-Mann bil-Attyiah wa Tanqeeq al-Sel'ah bil-Halif, wa Bayiaan al-Thalathah allazina laa Yukallemuhum All;ah wa laa Yuzakkyhum wa lahum Azab Aleem), αριθ. Χαντίθ, (106).
- (2) Al-Buchary, Sahih, kitaab al-Libaas, bab maa Asfal min al-Ka'bayen fahwa fi al-Naar, αριθ. Χαντίθ, (5787), και al-Nasa'ie, Sunan, kitaab al-Zenah, bab maa That al-Ka'bayn min al-Izaar, αριθ. Χαντίθ, (5331).

Σύμφωνα με τα παραπάνω χαντίθ, καταλαβαίνει κανείς ότι η αιτία της απαόρευσης είναι η αλαζονεία, πράγμα που ίσχυε για την εποχή εκείνη. Έτσι, όσο υπάρχει αυτός ο λόγος, δηλαδή η αλαζονεία, τότε ισχύει η απαγόρευση. Αν όμως δεν το κάνει ο άνθρωπος από αλαζονεία, τότε η απαγόρευση δεν ισχύει, όπως αναφέρουν τα χαντίθ.

Το χαντίθ που αναφέρει ότι όποιος φοράει ρούχο κάτω από τον αστράγαλο είναι στην κόλαση, και το άλλο που αναφέρεται στους τρεις ανθρώπους που δεν τους μιλάει ο Αλλάχ την ημέρα της κρίσεως και δεν τους κοιτάει και δεν τους συγχωρεί, έχουν μια προϋπόθεση, να γίνει αυτό δηλαδή για την αλαζονεία.

Ο ιμάμης αλ-Ναουαουι τόνισε ότι αυτό για εκείνους που το κάνουν για αλαζονεία, για αυτό ο Άμπου Μπακρ δεν ήταν από εκείνους, και γι' αυτό του επιβεβαίωσε ο

Προφήτης ότι δεν είναι από εκείνους.⁽¹⁾

Ο ιμπν Χάτζαρ σχολίασε ότι το ισμπάλ (μακρύ ρούχο), είναι απαγορευμένο με την προϋπόθεση αν το κάνει ο άνθρωπος με σκοπό την αλαζονεία.⁽²⁾

Ο αλ-Χάφιζ αλ-Ιρακν σχολίασε τονίζοντας ότι το χαντίθ που αφορά το μακρύ ρούχο, φέρνει την τιμωρία στον άνθρωπο αν το φοράει για αλαζονεία.⁽³⁾

Ο αλ-Σαουκάνν τόνισε ότι τα χαντίθ αφορούν τον άνθρωπο που κάνει αυτό με αλαζονεία, και αυτό φαίνεται στην απάντηση που έδωσε ο Προφήτης (ΕΕΑΕ) στον Άμπου Μπακρ.⁽⁴⁾

Αφηγείται επίσης ότι ο Άμπου Χανίφα φόρεσε ένα φόρεμα ακριβό αξίας

(1) Sharh al-Nawawy ala Sahih Muslim, 2/ 116.

(2) Ibn Hajar al-Askalany, Fath al-Bary Sharh Sahih al-Bu-chry, 10/ 263.

(3) Zayduldin al-Iraqy, Tarh al-Tathreeb fi Sharh al-Taqreeb, 8/ 174.

(4) Al-Shaukany, Nayl al-Awtaar, 2/ 132.

τετρακοσίων δηναρίων, και ήταν κάτω από το αστράγαλο. Όταν του είπαν, «δεν μας είναι απαγορευμένο αυτο;:». Τότε είπε, «η απαγόρευση ισχύει για εκείνους που το κάνουν από αλαζονεία, και δεν είμαστε από αυτούς».⁽¹⁾

Επιβεβαιώνουμε ότι αν αυτό γίνεται για υπερηφάνεια και αλαζονεία, τότε είναι απαγορευμένο, αλλιώς δεν τίθεται ζήτημα σ' αυτό. Σημαντικό είναι το γεγονός το μακρύ ρούχο να μην μαζεύει ακαθαρσίες, διότι αυτό είναι εμπόδιο για την προσευχή.

(1) Al-Shawkany, Nayl al-Awtaar, 2/ 133.

Τέταρτο πρότυπο

**Η κατανόηση των χαντίθ που
αναφέρονται στην ελεημοσύνη
της εορτής αλ-Φίτρ**

Η κατανόηση των χαντίθ που αναφέρονται στην ελεημοσύνη της εορτής αλ-Φίτρ

Ιμπν Όμαρ αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης επίβαλε την ελεημοσύνη του φίτρ ένα σασα (είδος μέτρου) από χουρμάδες ή ένα σασα από κριθάρι και αυτό ισχύει για τον ελεύθερο και τον δούλο, το αρσενικό και το θηλυκό, το μικρό και το μεγάλο. Διέταξε ο Προφήτης να δίνεται πριν κατευθύνονται οι άνθρωποι για προσευχή.⁽¹⁾

Ο άμπου Σαέντ αφηγήθηκε, «δίναμε την ζακάτ αλ-φίτρα σασα από τρόφεμα, ή σασα από κριθάρι, ή χουρμάδες ή σασα από σταφίδες».⁽²⁾

(1) Al-Buchary, Sahih, kitaab al-Zakah, bab Sadakat al-Fetr, αριθ. Χαντίθ, (1503). Και Muslim, Sahih, kitaab al-Zakat, bab Zakat al-Fetr ala al-Muslimeen min Tamr wa Sha'ier, αριθ. (984).

(2) Al-Buchary, Sahih, kitaab al-Zakah, bab Fardh Sadakat al-Fetr Saan min Ta'aam, αριθ. Χαντίθ, (1506). Και Muslim, Sahih, kitaab al-Zakah, ο.π., (985).

Ο Αμρου ιμπ Σουάιμπ αφηγήθηκε ότι ο πατέρα του άκουσε από τον πατέρα του, ότι ο Προφήτης του Αλλάχ, «έστειλε κάποιον να ειδοποιήσει τους ανθρώπους στην Μέκκα, ότι η ελεημοσύνη του φιτρ είναι υποχρεωτική για κάθε μουσουλμάνο, αρσενικό ή θηλυκό, ελεύθερο ή δούλο, μικρό ή μεγάλο, και είναι δυο μούντ από σιτάρι, και από τα άλλα είδη ένα σασα». Αφηγείται σε άλλη μορφή, «δυο μούντ από αλεύρι».⁽¹⁾

Ο ιμπν Αμπάς είπε ότι ο Προφήτης του Αλλάχ επίβαλε ζακάτ αλ-φιτρ για να εξαγνίσει τον άνθρωπο που νηστεύει από την κοκολογία, τις κακές πράξεις, και είναι τρόφιμο για τους φτωχούς. Όποιος την δίνει πριν την προσευχή, είναι δεκτή ζακάτ, και όποιος την δίνει μετά την προσευχή, είναι ελεημοσύνη».⁽²⁾ Ο Ναφίε

(1) Al-Termizy, Sunan, kitaab al-Zakah, bab maa Ja'a fi Sadaqit al-Fetr, αριθ. Χαντίθ, (674).

(2) Abu Dauoud , Sunan, kitaab al-Zakat, bab Zakat al-Fetr, αριθ, χαντίθ, (1609), και ibn Majah, Sunan, Abwab al-Zakah, bab Sadaqat al-Fetr, αριθ. Χαντίθ, (1827).

αφηγήθηκε ότι ο ιμπν Όμαρ είπεμ ότι ο Προφήτης του Αλλάχ (ΕΕΑΕ) προσδιόρισε την ζαντάκατ αλ-φιτρ – ή του Ραμαζανιού- για τον αρσενικό, το θηλυκό, τον ελεύθερο, τον δούλο και είναι σαα από χουρμάδες, ή κριθάρι. Και οι άνθρωποι αναλογούσαν αυτό σε μισό σαα από αλεύρι. Ο ιμπν Όμαρ δινε χουρμάδες, και όταν υπήρχε έλλειψη χουρμάδων στην Μεντίνα, τότε έδινε κριθάρι, και έδινε για τον μικρό και τον μεγάλο άνθρωπο. Έδινε σε εκείνους που το δέχονταν, και το έδιναν μια ή δυο μέρες πριν την εορτή του φιτρ».⁽¹⁾

Ο άμπου Σαεέντ αλ-Χουντούρι σχολίασε λέγοντας: «την δίναμε την ζακάτ- την εποχή του Προφήτη (ΕΕΑΕ), ένα σαά από τρόφιμα ή από χουρμάδες ή από κριθάρι ή από σταφίδες. Όταν ανέλαβε ο Μουαου-

(1) Muslim, Sahih, kitaab al-Zakah, bab zakat al-Fitr ala al-Muslimeen min Tamr wa min Sha'ir, αριθ. Χαντίθ, (985). Τα δυο μούντ εξισώνουν μισό σαά.

ίγια και άρχισαμε να έχουν και σιτάρι, τότε έκρινε ότι ένα σαά από αυτό (σιτάρι) εξισώνει δυο από εκείνα».⁽¹⁾

Στην αφήγηση του Άμπου Σαεέντ που καταγράφει ο Μούσλιμ, είπε, «δίναμε κατά την εποχή του Προφήτη (ΕΕΑΕ) την ζακάτ του φιτρ για τον μικρό και τον μεγάλο, τον ελεύθερο και τον δούλο ένα σαά από τρόφιμα, ή από κριθάρι ή από χουρμάδες ή από σιφίδες. Αυτό συνέχιζε μέχρι που ανέλαβε ο Μουαουίγια και ήρθε για προσκίνημα και ανέβηκε στον άνβωνα και μίλησε στους ανθρώπους, και τους είπε μεταξύ άλλων, «θεωρώ ότι δυο μούντ από το σιτάρι, εξισώνουν ένα σαά από χουρμάδες. Τότε οι άνθρωποι εφάρμοσαν αυτό που είπε».⁽²⁾ Ο σκοπός της ελεημοσύνης είναι να ικανοποιούνται

(1) Ibn Majah, Sunan, bab Sadaqat al-Fitr (3/ 1830).

(2) Al-Buchary, Sahih, kitaab al-Zakah, bab al-Ardh fi al-Zakah.

οι ανάγκης του φτωχού ανθρώπου και να εκπληρώνονται τα συμφέροντά του. Ωστόσο, το καλό συμφέρο των ανθρώπων, ταυτίζεται πάντα με τον νόμο του Αλλάχ. Γι' αυτό, αν οι συνθήκες της εποχής κρίνουν ότι το συμφέρον του φτωχού στο τρόφιμο, τότε πρέπει να πάρει τρόφιμο, και αν κρίνουν ότι είναι στο χρήμα, τότε καλύτερα να πάρει χρήμα. Ως εκ τούτου, πρέπει να έχουμε κατά νου το συμφέρον του φτωχού ανθρώπου, για να πραγματοποιηθεί ο σκοπός της ελεημοσύνης. Ο Μου'άδ ιμπν Τζάμπαλ, αναζητώντας το κοινό συμφέρον, δείχτηκε από τους πολίτες της Γεμένης ρούχα αντί για κριθάρι. Και τόνισε, «αυτό είναι πιο εύκολο για σας, και πιο χρήσιμο για τους συντρόφους του Προφήτη του Αλλάχ στην Μεντίνα.

Ο Άμπου Γιώσηφ, ο φίλος και θαθητευόμενος του Άμπου Χανίφα, είπε «προτιμώ το αλεύρι πιο πολύ από το

σιτάρι, και προτιμώ το ντέρχαμ (νόμισμα) πιο πολύ από το αλεύρι και το σιτάρι, διότι αυτό εκπληρεί τις ανάγκες των ανθρώπων».⁽¹⁾

Οι νομολόγοι συμφώνησαν ότι οι κάτοικοι μιας χώρας βφάζουν την ελεημοσύνη από την παραγωγή της χώρας. Υπάρχουν χώρες που παράγουν σιτάρι, άλλες παράγουν ρύζι και άλλες παράγουν κριθάρι, πρέπει όμως αυτό που δίνουν να ικανοποιήσει τις ανάγκες του φτωχού.

Στην εποχή μας, θεωρούμε ότι το χρηματικό ποσό είναι πιο χρήσιμο από τα υλικά, διότι ο άνθρωπος γνωρίζει τις ανάγκες του. Ωστόσο, ο φτωχός μπορεί να μαζέψει την ελεημοσύνη από σιτάρι, κριθάρι κ.λπ. και να πουλώσει αυτά με

(1) Ibn Mawdoud al-Hanafy, Al-Achyaar li-Ta'leel al-Muchtaar, kitaab al-zakah, κα Abu Bakr al-Kasany, Bada'ie al-Sana'ie fi Tarteeb al-Shara'ie, 1406 μ.Η. 1986 μ.Χ.

μισή τιμή, και αυτό σιγούρα υπεράζει
αρνητιά τα σύμεροντά του.

Παρ' όλ' αυτά όμως δεν απαγορεύεται
να δίνει ο άνθρωπος κάτι άλλο, από τα
είδη που αναφέραμε πιο πάνω.

Πέμπτο πρότυπο

Η κατανόηση των χαντίθ που
αναφέρονται στην θυσία

Η κατανόηση των χαντίθ που αναφέρονται στην θυσία

Ο Σάλα ιμπν αλ-Άκουα αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης του Αλλάχ είπε, «όποιος από σας κάνει θυσία να μην φυλάξει τίποτα από αυτήν [την θυσία] πάνω από τρεις μέρες. Τον επόμενο χρόνο, τον ρώτηαν «Προφήτη του Αλλάχ, μήπως πρέπει να κάνουμε αυτό που κάναμε περίσι;». Τους είπε, «Να φάτε και να ταΐσετε τους άλλους και να υλάξετε, διότι η προηγούμενη χρονιά οι άνθρωποι είχαν ελλείψεις, και ήθελα να βοηθήσετε και εσείς».⁽¹⁾

Ο Αμπου Σαεέντ αλ-Χουντουρί αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης του Αλλάχ (ΕΕΑΕ) είπε, «μην τρώτε από τα κρέατα

(1) Al-Buchary, Sahih, kitaab al-Adhahy, bab Ma Yu'kal min luhum al-Adhahy wa ma Yutazawwad minha, αρ. Χαντιθ (5569).

των θυσιών πάνω από τρεις μέρες. Τότε μερικοί παραπονέθηκαν στον Προφήτη ότι έχουν παιδιά και υπηρέτες, και ο Προφήτης τους είπε, «να τρώτε, να ταΐζετε, και να φυλάγετε».⁽¹⁾

Ο Αμπντουλλάχ ιμπν Ουακίντ αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης (ΕΕΑΕ) απαγόρευσε να φάνε οι άνθρωποι από το κρέας της θυσίας πάνω από τρεις μέρες. Ο Αμπντουλλάχ ιμπν άμπου Μπακρ είπε, ότι αφηγήθηκε αυτό στην Άμρα, και εκείνη είπε, «είπε την αλήθεια», διότι άκουσα την Αϊσσα να πει, ότι ήρθαν κάποιοι βεδουίνοι τον καιρό της εορτής του αλ-Άντχα. Και είπε ο Προφήτης, «να φυλάξει μόνο για τρεις μέρες, και να δώσετε τα υπόλοιπα». Μετά, είπαν, «ω Προφήτη του Αλλάχ, οι άνθρωποι χρησιμοποιούν τις

(1) Muslim, Sahih, kitaab al-Adhahy, babma kaan min al-Nahy an Akl Luhum al-Adhahy ba'd Thalath min Awwal al-Isl;am wa bayaan naskhuh wa ibahatuh ila mata shaa, αριθ. Χαντίθ, (1973).

θυσίες τους για να κάνουν παγούρια [από το δέρμα] και παράγουν το λίπος τους».⁽¹⁾ Τους ρώτησε ο Προφήτης, «και γιατί το αναφέρετε αυτό;», τότε απάντησαν, «έχει απαγορεύσει να φυλάξουμε από το κρέας της θυσία για παραπάνω από τρεις μέρες και μας διέταξες να μοιράσουμε τα υπόλοιπα». Τότε τους απάντησε, «το έκανα αυτό όταν ήρθα οι βεδουίνοι, τώρα να φάτε και να φυλάξετε».⁽²⁾

Αφηγήθηκε επίσης ο ιμπν Όμαρ ότι ο Προφήτης είπε, «να μην φάε κανείς από σας από το κρέας της θυσίας του πάνω από τρεις μέρες».⁽³⁾ Από όλα αυτά καταλαβαίνουμε ότι το χαντίθ, «μην

(1) Ibn al-Atheer, Al-Nehayiah fi Ghareeb al-Hadeth wa al-Athar, 1/ 298), 1399 – 1979.

(2) Muslim, Sahih, kitaab al-Adhahy, babma kaan min al-Nahy an Akl Luhum al-Adhahy ba'd Thalath, o.π, αριθ. Χαντίθ, (1971).

(3) Al-Termidi, Sunan, kitaab al-Adhahy an Sasul Allah, bab Karahyat akl al-Udhhyiah fauq thalathat Ayyiaam, αριθ. Χαντίθ (1509).

τρώτε από το κρέας της θυσίας» και το χαντίθ, «να φάτε και να φυλάξετε», δεν αποκατάστησε το ένα το άλλο. Διότι η απαγόρευση έγινε για να βοηθηθούν οι άνθρωποι που είχαν ανάγκη, και όταν δεν υπήρχε πλέον λόγος για την απαγόρευση αυτή, αμέσως τους επέτρεψε ο Προφήτης να φάνε και να φυλάξουν.

Επιβεβαιώνουμε ότι πρέπει να προσφέρουμε στους φτωχούς, έτσι όπως έκανε ο Προφήτης. Όταν ρώτησε ο Προφήτης την Αϊσσα «τι έμεινε από την θυσία τους;». Του απάντησε, «μένει ένα πούτι της μόνο». Τότε της είπε, «άρα έμεινε όλη».⁽¹⁾

Εκείνος που δίνει επιδιώκει την ανταμοιβή από τον Αλλάχ, διότι ο Αλλάχ λέει, «Αυτό που φυλάγετε εσείς τελειώνει, ενώ αυτό που σας φυλάγει ο Αλλάχ παραμένει και είναι ατέλειωτο».⁽²⁾

(1) Al-Termidi, Sunan, kitaab al-Nikah, αριθ. Χαντίθ, (2470)

(2) Al-Nahl. (96).

Ο Προφήτης μας πείθει να βοηθήσουμε τους φτωχούς την ημέρα αυτή και να τους προσφέρουμε από τις εύνοιες που έχουμε, «να ικανοποιήσετε τις ανάγκες την ημέρα αυτή».⁽¹⁾

Πρέπει να δίνουμε στους φτωχούς και να τους χαρίσουμε από τις εύνοιες του Αλλάχ, όπως αναφέρει το Κοράνι, «εσείς καλέστε να ξοδεύετε για χάρη του Αλλάχ, και κάποιοι από σας τσιγγονεύουν και άλλοι. Αυτοί που τσιγγονεύουν, τσιγγονεύουν στον εαυτό τους. ο Αλλάχ είναι πλούσιος, και εσείς είστε φτωχοί».⁽²⁾

Κάθε μέρα κατεβαίνουν δυο άγγελοι και λένε, «Θεέ μας, δώσε σ' εκείνο που ξοδεύει [για χάρη Σου], και εκείνος που τσιγγονεύει να του καταστρέψεις την περιουσία του».⁽³⁾

(1) Al-Darqatny, Sunan, Kitaab Zakat al-Fitr, αρτιθ. Χαντίθ, (2133).

(2) Ιμπραχίμ, 7.

(3) Al-Buchary, Sahih, kitaab al-Zakah, bab fa-Amma man

Είπε επίσης, «ο Αλλάχ έδωσε εύνοιες σε ανθρώπους για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες των άλλων, αν δεν το κάνουν, τότε τους τις παίρνει και τις δίνει σε άλλους».⁽¹⁾

A'taa wa ittaqa wa Saddaqa bil-Husna, αριθ. Χαντίθ, (1442).

(1) Al-Tabarany, al-Mu'jam al-Ausat, 8/ 186, αριθ. Χαντίθ, (8350).

Η κατανόηση των χαντίθ που αναφέρονται στην ημέρα της κρίσεως

Ο Μουαουίγια ιμπν Άμπου Σουφιάν αφηγήθηκε ότι άκουσε τον Προφήτη (ΕΕΑΕ) να λέει, «όποιος του αρέσει να τον υποδέχονται οι άνθρωποι και να είναι όρθιοι, τότε θα μπει στην κόλαση».⁽¹⁾ Αφηγήθηκε επίσης, ότι ο Προφήτης είπε, «όποιος του αρέσει να τον υποδέχονται οι δούλοι του Αλλάχ και να είναι όρθιοι, τότε θα μπει στην κόλαση».⁽²⁾

Ο Αμπου Ουμάμα αφηγήθηκε ότι ο Προφήτης στάθηκε στο παστούνι του, και εκείνοι σηκώθηκαν μόλις τον είδαν, τότε τους είπε, «μην σηκωθείτε όπως κάνουν

(1) Abu Dawud, Sounan, kitaab al-Adab, bab fi Qyam al-Rajul lil-Rajul, αριθ. Χαντίθ, 5229.

(2) Al-Buchary, al-Adab al-Mufrad, bab Qyam al-Rajul lil-Rajul Ta'ziman, αριθ. Χαντίθ, (977).

οι ξένοι μεταξύ τους αντιμετωπίζοντας ο ένας τον άλλον με ιερότητα».⁽¹⁾

Όταν δέχτηκαν οι Μπάνου Κουράιδα την κρίση του Σά'ντ ιμπν Μουά'αδ, έστειλε ο Προφήτης να τον φέρουν και όταν ήρθε μποροστά του είπε, «σηκωθείτε στον άρχοντά σας (ή στον καλύτερό σας). Όταν κάθε δίπλα στον Προφήτης, του είπε, «αυτοί οι άνθρωποι δέχτηκαν την κρίση σου». Τότε εκείνος είπε, «τότε κρίνω να σκοτώνονται οι μαχητές τους και να υποδουλώνονται οι οικογένειές τους». Τότε είπε ο Προφήτης, «η κρίση σου είναι όμοια με εκείνη του Βασιλιά».⁽²⁾

Ο Ανας ιμπν Μαλίκ αφηγήθηκε ότι οι σύντροφοι του Προφήτη, όταν συναντίουνταν χαιρετιούνταν με

(1) Abu Dawud, Sunan, kitaab al-Adab, bab fi Qyam al-Rajul lil-Rajul, αριθ. Χαντίθ, (5230)

(2) Al-Buchary, Sahih, Sunan al-Isl'zan, bab Qaul al-Nabi (Qumu ila Saedukum), αριθ. Χαντίθ (6262).

χεραψίες, και όταν γύριζαν από ταξίδια αγκαλιάζονταν».⁽¹⁾

Καταλαβαίνουμε από τα παραπάνω χαντίθ ότι η απαγόρευση για τον σηκωμό δεν είναι απροσδιόριστο, αλλά ισχύει μόνο όταν έχει σκοπό να κανείς να δείξει υπερβολικό μεγαλείο σε κάποιον άλλον. Αυτό καθαυτό αποδεικνύεται από εκείνο που είπε ο Προφήτης όταν ήρθε ο Σά'ντ, «σηκωθείτε για τον καλύτερο σας». Αν η απαγόρευση ήταν γενική, τότε δεν θα το έλεγε ο Προφήτης. Αν το κάνουμε οι άνθρωποι από αγάπη και σεβασμό, τότε αυτό δεν έχει κανένα ζήτημα.

(1) Al-Tabarany, Al-Mu'jam al-Waseet, αριθ. Χαντίθ, (97).

Πηγές και πρωτογενής βιβλιογραφία

Ibn Hazm, al-Ihkam fi Usul al-Ahkam, dar al-Afaaq al-Jadidah, Beirut.

Al-Imam al-Qarafy, al-Ihkam fi Tamiezh al-Fatawa an al-Ahkam, dar al-Basha'er al-Islamyiah, Beirut.

Ibn Maudwd al-Hanafy, al-Ikhtyiaar fi Ta'leel al-Mukhtar.

Ibn Mefleh al-Qudsy, al-Adaab al-Shar'yyiah wa al-Menah al-Mar'yyiah.

Al-Buchary, al-Adab al-Mufrad, dar al-Bash'er al-Islamyiah, Beirut.

Al-Shawkany, Irshaad al-Fuhul ila Tahqiq al-Haq min Ilm al-Usul, daral-Kitaab al-Araby.

Ibn Qayyim al-Jauzyyiah, Ilaam al-Mua'qqein an Rab al-Alamien, dar al-Jabal, Beirut.

Khairuldin, al-Zarkily al-A'lam, dar al-Ilma lil-Malaien.

Al-Seyuty, al-Itqan fi Ulum al-Qur'an, al-Hayiah al-Misryyah al-Ammah lil-Kitab.

Ibn Hubayrah al-Shaybaby, al-Ifsaah an Ma'any al-Sehah, dar al-Watan.

Al-Imam al-Shafie, al-Umm, dar al-Ma'rifah, Beirut.

Abu Bakr al-Kasany, Bada'e alSana'e fi Tarteeb al-Shari'e. dar al-Kutab al-Ilmyyah, Beirut.

Tuhfat al-Ahwazy bi-Sharh Jame'e al-Termizi, dar al-Kutub al-Ilmyyah, Beirut.

Ibn Rajab al-Hanbaly, Jame'e al-Ulum wa al-Hekam, dar al-Ma'rafah, Beirut.

Ahmad Shaker, Rasael al-Imam al-Shafe'e, dar al-Kutub al-Ilmyyah, Beirut.

Mouhamma al-Azazy, Rasael ibn al-Abedeen lil-Allamah Mouhammad Ameen Afandy al-Shaheer bi-Ibn Abdeen, dar al-Kutub al-Ilmyyah, Beirut.

Al-Alusy, Ruuh al-Ma'any fi Tafseer al-Qur'an al-Azeem wa al-Sab'e al-Mathany, dar Ihyiaa al-Turaath al-Araby, Beirut.

Ibn Majah, Sunan, dar al-Resalah al-Alamyiah

Sunan Abu Dawud, επιμ. Mouhammad Abdulhameed, al-Maktabah al-Asryiah, Beirut.

Sunan al-Termizi, επιμ. Ahmad Shaker, Maktabat Mustafa al-Baby al-Halaby, Cairo.

Sunan al-Daraqatny, Mu'assasat al-Resalah, Beirut.

Al-sunan al-Kubra lil-Bayhaqy, dar al-Kutub al-Ilmyiah, Beirut.

Seyiar A'laam al-Nubalaa li-Shamsuddin al-Zahaby, επιμ. Shu'ayb al-Arna'ut, Mu'assasat al-Resalah, Beirut.

Abu Emaad al-Hanbaly, Shazaraat al-Zahab fi Akhbaar min Zahab, dar ibn Katheer, Beirut.

Sharh al-Nawawy ala Sahih Muslim, dar Akhbaar al-Turaath al-Araby, Beirut.

Shu'ab al-Imaan lil-Bayhaqy, dar al-Kutub al-Ilmyiah, Beirut.

Sahih al-Buchary, επιμ. Mouhammad ibn Naser al-Naser, dar Tauq al-Najah, Beirut.

Sahih Muslim, επιμ. Mouhammad Abdulbaqy, dar Ihyiaa al-Turath al-Araby, Beirut.

Tabaqaat al-Shafi'yiah, Tajuldin al-Subky, επιμ. Mouhamud al-Tanahy, dar Hajr lil-Teba'a wa al-Nashr.

Tarh al-Tathreeb fi Sharh al-Taqreeb li-Zain al-Abedeem al-Iraqy, al-Tab'a al-Misryyiah.

Abdulwahaab Khallaf, Ilm Usul al-Fiqh, Matb'at al-Madany, Egypt.

Fat al-Bary fi Sharh Sahih al-Buchary, Ibn Hajar al-Asqalany, dar al-Ma'refah, Beirut.

Qwa'ed al-Ahkaam fi Masaleh al-Anaam, Mouhammad ibn Abdulsalam, sar al-Ma'aref, Beirut.

Lisan al-Arab, Ibn Manur, dar Sader, Beirut.

Al-Mustadrek ala al-Sahihayn lil-Hakem, dar al-Kutub al-Ilmyyiah, Beirut.

Al-Mustasfy li-Abu Hamed al-Ghazaly, επιμ. Mouhammad Abudulshafy, dar al-Kutub al-Ilmyyiah, Beirut.

Al-Mustasfy min Ulum al-Usuul, al-Ghazaly, dar al-Kutub al-Ilmyyiah, Beirut.

Musnad Ahmad, Mu'assasat al-Resalah.

Musnad al-Bazzar, Abu Bakr al-Atky, επιμ. Mahfuz al-Rahman Zainuallah, Maktabat al-Ulum wa al-Hekam, al-Madenah.

Almu'jam al-Awsat, al-Tabarany, dar al-Haramain, Cairo.

Al-Mu'jam al-Waseet, Ibrahim Mustafa και άλλοι, επιμ. Majm'a al-Lugha al-Arabbiah, Cairo.

Al-Maqased al-Hasanah, Al-Sakhawy, dar al-Kitab al-Araby.

Al-Muhazzeb fi Fiqh al-Imam al-Shafi'e, Abu Ishaq al-Sherazy, dar al-Kutub al-Ilmyyiah, Beirut.

Al-Muafaqat, al-Shatiby, dar ibn Affan.

Al-Nehayyah fi Ghareeb al-Hadeeth wa al-Athar ibn al-Atheer, επιμ. Taher al-Zawy, al-Maktabah al-Ilmyyiah Beirut.

Nail al-Awtar, Mouhammad Ali al-Shaukany, dar al-Hadeeth, Cairo.

Περιεχόμενα

Εισαγωγή	5
Η αναφορά του Κορανίου στον Προφήτη (ΕΕΑΕ)	15
Η αξία της Σούννας του Προφήτη και η χρήση της ως επιχειρηματολογία	29
Η αναγκαιότητα της αναθεώρησης	47
Η ουσία του Μηνύματος του Ισλάμ και η αναγκαιότητα κατανόησης των σκοπών του	65
Τα σούναν των λατρειών και οι παραδόσεις	75
Οι τρόποι του Προφήτη (ΕΕΑΕ) στην ηγεσία και στην διοίκηση του κράτους.	85
Η κατανόηση των χαντίθ του σουάκ	91
Η κατανόηση των χαντίθ που αφορούν στον καθαρισμό του χώρου που κοιμάται ο άνθρωπος	97

Η κατανόηση των χαντίθ που αναφέρονται στα μακριά ρούχα	105
Η κατανόηση των χαντίθ που αναφέρονται στην ελεημοσύνη της εορτής αλ-Φίτρ	113
Η κατανόηση των χαντίθ που αναφέρονται στην θυσία	123
Η κατανόηση των χαντίθ που αναφέρονται στην ημέρα της κρίσεως	129
Πηγές και πρωτογενής βιβλιογραφία	133

Γενικός Αιγυπτιακός Οργανισμός Βιβλίου

Επιβλέπων των μορφωτικών διεργασιών

Ο Μαραβάν Χαμμάντ

παρακολούθηση

Η Φεριάλ Φου'άντ

Τεχνική έκδοση

Μέρβατ Άνταρ αλ-Ναχάς

Σχεδιαστής εξωφύλλου

Μουχάμμαντ Μουγγτάντι

Δ.Π.Α.Β. /2021 ISBN 2-3039-91-977-978